

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

**ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

***“ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΟΙΚΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ
ΣΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΕΛΑΦΗ, 1967-2001”***

ΚΑΛΑΜΠΟΚΑ ΜΑΡΙΑ – ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΗ

ΑΜ: 1114028

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΠΟΛΥΜΕΡΗΣ ΒΟΓΛΗΣ - ΛΑΛΙΩΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΒΟΛΟΣ 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : Ο Δρόμος για το Ισραήλ	
I. Σιωνισμός, Διακήρυξη Μπαλφούρ (1917) και Η Βρετανική Εντολή (1920).....	4
II. Αραβοϊσραηλινοί Πόλεμοι.....	13
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Οι πολιτικές εποικισμού	
I. Συνθήκες, Αποφάσεις, Ψηφίσματα.....	28
II. Οι πολιτικές του Ισραήλ	40
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	56
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	57

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ιστορία της Μέσης Ανατολής είναι ιδιαίτερη, καθώς έπαιξε σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της παγκόσμιας ιστορίας, περιέχοντας τους παλαιότερους και πλούσιους πολιτισμούς. Η εγκαθίδρυση του Ισραηλινού Κράτους, στις 14 Μαΐου 1948, ήταν ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα στην ιστορία του εικοστού αιώνα.

Η διένεξη μεταξύ των Ισραηλινών και των Αράβων, γνωστό ως Μεσανατολικό ζήτημα, πρόκειται για ένα σημαντικό και επίκαιρο θέμα. Για την αραβοϊσραηλινή διαμάχη, λίγοι άνθρωποι γνωρίζουν, τι πραγματικά έχει συμβεί. Στόχος της εργασίας, είναι να δούμε, πως ξεκίνησε η σύγκρουση μεταξύ Ισραηλινών και Αράβων και πως κατάφερε το σύγχρονο Ισραηλινό Κράτος να γίνει ισχυρό σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Τέλος, θα γίνει μια συστηματική μελέτη όσον αφορά, τις πολιτικές εποικισμού που έχει εφαρμόσει το Ισραήλ, εις βάρος των Αράβων Παλαιστινίων και ποια είναι η στάση των Ηνωμένων Εθνών, λαμβάνοντας υπόψη, τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα.

Για την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας, η συμβολή και η βοήθεια των καθηγητών μου, κυρίου Βόγλη Πολυμέρη και κυρίας Λαλιώτου Ιωάννας, ήταν σημαντική και θα ήθελα να τους ευχαριστήσω θερμά. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου, τον Τάσο, που μου έδωσε δύναμη και θάρρος.

I. Σιωνισμός , Διακήρυξη Μπαλφούρ (1917) και η Βρετανική Εντολή(1920)

Ο Σιωνισμός άρχισε να εμφανίζεται ως ένα νέο κίνημα στο τέλος του 19^{ου} αιώνα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Πρόκειται για ένα εθνικιστικό κίνημα του εβραϊκού λαού , το οποίο οραματιζόταν τη δημιουργία κράτους για τους Εβραίους στην ιστορική γη του Ισραήλ (Παλαιστίνη).

Ο σιωνισμός είχε βαθιές θρησκευτικές και ιστορικές ρίζες, αλλά στα τέλη του 19^{ου} αιώνα παρουσιάστηκε όχι μόνο ως θρησκευτικό, αλλά ως ένα κοσμικό εθνικό κίνημα. Προέκυψε ως απάντηση και μίμηση των εθνικών κινήματων που αναπτύχθηκαν στην Κεντρική , Νότια και Ανατολική Ευρώπη, με ενδεικτικά παραδείγματα να αποτελούν οι χώρες της Γερμανίας , της Ιταλίας και της Πολωνίας. Ερείδεται στη γενικότερη ιδέα πως το έθνος-κράτος είναι η μοναδική λύση στα προβλήματα του λαού . Έτσι, στην πορεία οι ηγέτες του κινήματος θεωρούσαν ότι οι Εβραίοι θα μπορούσαν να επιβιώσουν σαν άνθρωποι, μόνο εφόσον μεταμορφώσουν τον εαυτό τους σε ένα σύγχρονο έθνος.¹

Ο Theodor Herzl² είναι ο θεμελιωτής του σιωνιστικού κινήματος και θεωρείται επίσης ο «πατέρας» της ιδέας της δημιουργίας του κράτους του Ισραήλ, ο ίδιος καθιέρωσε την σιωνιστική οργάνωση και προώθησε την εβραϊκή μετανάστευση στην Παλαιστίνη, ως προσπάθεια για την δημιουργία του Κράτους του Ισραήλ. Όσον αφορά για την μετανάστευση των Εβραίων, υπήρχαν δύο επιλογές: στην πρώτη περίπτωση θα έπρεπε να απομακρυνθούν από το αντισημιτικό και εχθρικό περιβάλλον της ανατολικής Ευρώπης και να εγκατασταθούν στις ελεύθερες κοινωνίες των Ηνωμένων Πολιτειών, του Καναδά, της Νότιας Αμερικής και της Δυτικής Ευρώπης, έχοντας την ελπίδα ότι οι καλές συνθήκες θα είχαν μεγάλη διάρκεια.

Η δεύτερη επιλογή, ήταν η επιστροφή στην αρχαία εβραϊκή πατρίδα στην Παλαιστίνη, υποστηρίζοντας ότι εφόσον η ζωή στην Ευρώπη ήταν ασφυκτική, και όσο οι Εβραίοι θα βρίσκονταν διαρκώς στην εξορία δεν θα υπήρχε αλλαγή στον τρόπο ζωής. Ο σιωνισμός ήταν αυτός που ήρθε να βάλει τέλος στην περιπλάνηση και

¹ Shillony, B. (1992). *Jews & the Japanese: The Successful Outsiders*. Japan: Tuttle Publishing. σελ. 88
² πρόκειται για μια ιδιαίτερη προσωπικότητα, ήταν Εβραίος Αυστρο-ουγγρικής καταγωγής δημοσιογράφος, θεατρικός συγγραφέας, πολιτικός ακτιβιστής και πατέρας του σύγχρονου πολιτικού σιωνισμού.

την αβεβαιότητα. Το σιωνιστικό κίνημα επρόκειτο για μια ιδεολογία εθνικής απελευθέρωσης, και τέτοιου είδους ιδεολογίες μπορούσαν να υλοποιηθούν μόνο με την ένωση διασκορπισμένων ανθρώπων στον τόπο, από τον οποίο οι πρόγονοί τους είχαν διωχθεί, στον τόπο που είχαν το ιστορικό δικαίωμα να θεωρούν ως πατρίδα.³

Οι Εβραίοι της διασποράς προσδοκούσαν τον δρόμο προς την πατρίδα τους □ η επιστροφή στις βιβλικές περιοχές αναγόταν σε εθνική φιλοδοξία. Οι αλλαγές στο κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον με τις οποίες θα έρχονταν αντιμέτωποι οι Εβραίοι, θα δράσουν καταλυτικά στην ανάπτυξη του σιωνιστικού κινήματος.⁴ Η πρώτη εβραϊκή μετανάστευση⁵ προς την Παλαιστίνη ξεκινά το 1882 μέχρι το 1903. Υπολογίζεται πως περίπου 35.000 Εβραίοι κατέφθασαν και ήταν οργανωμένοι σε ομάδες, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστών είχαν οργανωθεί σε συλλόγους στις περιοχές της Ρουμανίας και της Ρωσίας. Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι η μετανάστευση των Εβραίων από τη Ρωσία στην Παλαιστίνη, έθεσε τέλος στα ρωσικά πογκρόμ⁶, και επιπλέον, άρχισε να αναπτύσσεται η παρουσία αγροτικών κοινοτήτων.

Η δεύτερη μεταναστευτική περίοδος (Aliyah) ορίζεται από το 1904 μέχρι το 1914. Τα μεταναστευτικά κύματα της περιόδου αυτής προέρχονται κυρίως από τη Ρωσία προς τη νοτιοδυτική Συρία, εξαιτίας των πογκρόμ και των αντισημιτικών επεισοδίων, τα οποία άρχισαν και πάλι να λαμβάνουν μεγάλες διαστάσεις.

Ειδικότερα, το πλήθος των Εβραίων που κατευθύνθηκαν προς την Παλαιστίνη ανέρχεται στους 40.000 περίπου. Στη διάρκεια της δεύτερης μετανάστευσης οι Εβραίοι είχαν επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από σοσιαλιστικά ιδεώδη, γεγονός που τους ώθησε να καθιερώσουν το πρώτο κιμπούτζ⁷ και εν συνεχεία να οργανώσει την αυτοάμυνα με οργανώσεις, όπως η Hashomer⁸. Πολύ

³ Shillony, B. (1992). *Jews & the Japanese: The Successful Outsiders*. Japan: Tuttle Publishing. p 87

⁴ Σύμφωνα με τον Rosenzweig Rafael, η ανάγκη για επιστροφή στην Παλαιστίνη είναι αρχαία, όσο και η ίδια διασπορά των Εβραίων. Rosenzweig, R. (1989). *The Economic Consequences of Zionism*. Netherlands: E.J Brill σελ. 1-2 Ανακτήθηκε από :

https://books.google.gr/books?id=wKuU3ZBS7gEC&pg=PA1&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

⁵ Aliyah «προς την Ιερουσαλήμ», ονομάζεται η μετανάστευση των Εβραίων της διασποράς στην Χώρα του Ισραήλ.

⁶ Ανακτήθηκε από: https://en.wikipedia.org/wiki/Aliyah#cite_note-19

⁷ Kibbutz: Πρόκειται για συλλογική κοινότητα στο Ισραήλ, βασισμένη αποκλειστικά στην γεωργία. Το πρώτο κιμπούτζ εμφανίστηκε το 1909 στο βόρειο Ισραήλ με ονομασία Degania Alef. Βλ. Rifkin, L. (2010, Ιούλιος 5). Adult Children of the Dream. *The Jerusalem Post*. Ανακτήθηκε από : <https://www.jpost.com/Jerusalem-Report/Adult-Children-of-the-Dream>

⁸ Hashomer: επρόκειτο για μια εβραϊκή αμυντική οργάνωση στην Παλαιστίνη που ιδρύθηκε το 1909 και σταμάτησε το 1920. Η συγκεκριμένη οργάνωση ήταν υπεύθυνη για την φύλαξη των εβραϊκών

σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε το γεγονός ότι η εβραϊκή γλώσσα, η αρχαία εθνική διάλεκτος καθιερώθηκε ως η καθομιλουμένη. Με την έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου πολέμου η δεύτερη εβραϊκή μετανάστευση διακόπηκε.

Η τρίτη περίοδος μετανάστευσης ξεκινά από το 1919 μέχρι και το 1923. Εξαιτίας του πολέμου, πολλοί Εβραίοι από την ανατολική Ευρώπη προσφεύγουν στην Παλαιστίνη. Τα στοιχεία εκείνα που ευνοούσαν τη μετανάστευση συνδέονται με τη Βρετανική κατοχή στην περιοχή αλλά και την καθιέρωση της Βρετανικής Εντολής. Αυτές οι προϋποθέσεις δημιουργούσαν ένα κλίμα ασφάλειας για μετεγκατάσταση, λαμβάνοντας υπόψιν και τις υποσχέσεις της Διακήρυξης Μπαλφούρ (1917). Μέχρι το τέλος της περιόδου, οι Εβραίοι μετανάστες αριθμούσαν τους 90.000. Μάλιστα, οι συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί, λειτούργησαν ως εφαλτήριο για τον εβραϊκό λαό να συσπειρωθεί και να ενισχύσει το κίνημά του. Πιο συγκεκριμένα, η εξουσία είχε πλέον περιέλθει στα χέρια των Βρετανών, ενώ παράλληλα η παρακμάζουσα Οθωμανική Αυτοκρατορία άρχισε να διασπάται, εντείνοντας τις μεταναστευτικές εισροές ακόμα περισσότερο. Σε ιδεολογικό επίπεδο, οι επιδράσεις που ασκήθηκαν από τη Ρωσική Επανάσταση ήταν εμφανείς, με τους Εβραίους να ενισχύουν την πολιτικές τους συνειδήσεις και να εγκολπώνουν στο αξιακό τους σύστημα ένα καθαρότερο σοσιαλιστικό πρότυπο.

Αυτή τη φορά η σιωνιστική οργάνωση ήταν καλύτερα προετοιμασμένη, καθώς είχε καθιερώσει ένα δίκτυο, το οποίο αναλάμβανε την εκπαίδευση των Εβραίων σχετικά με την χειρωνακτική εργασία και την καλλιέργεια⁹, διαδίδοντας ακόμη, ιδανικά του εργατικού σιωνισμού και την εβραϊκή διάλεκτο προτού κατευθυνθούν στην Παλαιστίνη. Το 1920, στο Συνέδριο του Λονδίνου της Παγκόσμιας Σιωνιστικής Οργάνωσης ορίστηκε απόφαση να δημιουργηθεί ένα παγκόσμιο κανάλι εβραϊκών συνεισφορών με στόχο να καλυφθούν τα χρέη της μετακίνησης και των εποικισμών. Για τον λόγο αυτό κάθε έξι μήνες προέβαιναν στο σχεδιασμό ενός εργατικού προγράμματος, ώστε να προσδιορίζεται ο συνολικός αριθμός της εβραϊκής κληρονομιάς, το σύνολο της οποίας προέκυπτε από την παρουσία των διαφορετικών τάξεων των εβραίων μεταναστών. Οι βασικές τάξεις

εποικισμών στο Yishuv από τις αραβικές επιδρομές. Όταν έπαυσε το 1920, την θέση της πήρε η Hagannah, βασική παραστρατιωτική οργάνωση, η οποία στο μέλλον εξελίχθηκε στην σύγχρονη Ισραηλινή Αμυντική Δύναμη (IDF).

⁹ Το δίκτυο αυτό ονομάζονταν HeHalutz (Pioneer), βρίσκονταν υπό την αρμοδιότητα της σιωνιστικής οργάνωσης, ήταν ένα εβραϊκό κίνημα νεολαίας που εκπαίδευε τους νέους για γεωργική εκπαίδευση. Ιδρύθηκε το 1905 στην Αμερική και στην Ρωσία την ίδια περίοδο.

ήταν κυρίως επαγγελματίες, μικροέμποροι, τεχνίτες με κεφάλαιο και τέλος εργάτες με μεγάλη επαγγελματική εμπειρία.¹⁰

Από το 1924 μέχρι το 1927, με την τέταρτη μεταναστευτική περίοδο, ο αριθμός των Εβραίων μεταναστών φθάνει στους 57.125. Οι περισσότεροι προέρχονταν από τη μεσαία κοινωνική τάξη, οι οποίοι είχαν πληγεί από την οικονομική κρίση και από τις αντισημιτικές πολιτικές στην Πολωνία. Ακόμη, οι σοβιετικές αρχές είχαν θέσει περιορισμούς στο εβραϊκό κίνημα νεολογίας (HeHalutz) και η Αμερική είχε κλείσει τις πόρτες της. Το 1932 -1938¹¹ ο αριθμός των Εβραίων προσφύγων αυξάνεται στους 195.175, οι οποίοι προέρχονται από την Κεντρική Ευρώπη, κυρίως Γερμανία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Αυστρία αλλά και από την Ελλάδα.

Στην πέμπτη μεταναστευτική περίοδο, μεγάλος αριθμός Γερμανών Εβραίων μεταναστών ήταν επαγγελματίες, καθηγητές, ιατροί και δικηγόροι, τα δύο τελευταία κύματα μετανάστευσης συνέβαλαν στην ανάπτυξη πολλών και νέων εμπορικών, βιομηχανικών επιχειρήσεων και πολιτιστικών ιδρυμάτων.

Η κατάσταση της μετανάστευσης το διάστημα 1939-1945 διαφέρει σε σχέση με τις προηγούμενες περιόδους, εξαιτίας της Αραβικής Επανάστασης¹² και του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Γύρω στους 90.000 Εβραίους μετανάστες κατέφθασαν στην Παλαιστίνη, με το ένα τρίτο του συνόλου να έχουν προσέλθει παράνομα. Η Βρετανική κυβέρνηση λόγω του μεγάλου κύματος Εβραίων μεταναστών από την Ευρώπη στην Παλαιστίνη (κυρίως από το 1935) και εξαιτίας της Αραβικής Επανάστασης, αποφάσισε να θέσει περιορισμούς στην εβραϊκή μετανάστευση. Εντούτοις, η παράνομη μετανάστευση είχε αρχίσει να αυξάνεται,¹³ πραγματοποιούνταν κυρίως διά θαλάσσης και σε ένα μικρότερο βαθμό από την ξηρά μέσω της Συρίας και του Ιράκ. Γενικότερα, το 87% των Εβραίων μεταναστών προέρχονταν από την Ευρώπη, 10% από την Ασία και 3% από τον υπόλοιπο κόσμο.

¹⁰ Cohen, R. (edit). (1995). *The Cambridge Survey of World Migration*. Great Britain: University Press. σελ. 408

¹¹ Το 1929 στην Παλαιστίνη ακολούθησε μια σειρά από εντάσεις μεταξύ των Αράβων και των Εβραίων οδηγώντας σε Αραβικές ταραχές εις βάρος των Εβραίων, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν πολλοί άνθρωποι και η εβραϊκή κοινότητα στην Χεβρώνα να μειωθεί δραματικά.

¹² Arab Revolt (Great Revolt): το 1936-1939 ξέσπασε εθνικιστική επανάσταση από τους Παλαιστίνιους Άραβες στην Παλαιστίνη κατά την διάρκεια της Βρετανικής Εντολής. Η Αραβική Επανάσταση απαιτούσε την ανεξαρτησία της και το τέλος της βρετανικής παρουσίας, καθώς και τον τερματισμό της εβραϊκής μετανάστευσης που στόχευε στην καθιέρωση Εβραϊκής Εθνικής Πατρίδας «Jewish National Home»

¹³ Η παράνομη εβραϊκή μετανάστευση είναι γνωστή ως Aliyah Bet.

Πίνακας1: Εβραϊκά μεταναστευτικά κύματα και Εβραϊκός Πληθυσμός στην Παλαιστίνη, 1882-1945¹⁴

Μεταναστευτικό κύμα	Χρονιές	Αριθμός Εβραίων μεταναστών	Φυσική αύξηση	Πληθυσμός κατά το ξεκίνημα της μεταναστευτικής περιόδου
Πρώτη περίοδος	1882-1903	20-30.000		
Δεύτερη περίοδος	1904-1914	35-40.000		
Τρίτη περίοδος	1919-1923	29.500	6.500	56.000
Τέταρτη περίοδος	1924-1927	57.125	26.013	92.000
Πέμπτη περίοδος	1932-1938	195.175	42.413	175.138
Β΄ΠΠ	1939-1945	89.440	61.667	412.722
Μεταπολεμική περίοδος	1946-1948	55.309	30.495	563.829
14 Μαΐου 1948				649.633

Ο σιωνισμός ήταν εκείνος που έδωσε στον εβραϊκό λαό την ελπίδα για ένα καλύτερο τρόπο ζωής, οι ελπίδες για χειραφέτηση σε συνδυασμό με τον εβραϊκό σοσιαλισμό, και τον πολιτιστικό εθνικισμό¹⁵ οδήγησαν στην μετανάστευση και των εποικισμό της βιβλικής γης του Ισραήλ. Το σιωνιστικό κίνημα ασκώντας εποικιστική πολιτική, δεν ξεχώρισε ιδιαίτερα από τις άλλες ευρωπαϊκές εποικιστικές κοινωνίες, στην πραγματικότητα συνέβαλλε στην ανάπτυξη συγκρούσεων και εκτοπισμών της ίδιας υπάρχουσας αραβικής κοινωνίας, αλλοιώνοντας την δημογραφία της περιοχής και επιδιώκοντας την δημιουργία συγγενικών ομογενών πληθυσμών.

¹⁴ Οι Εβραίοι τον Μάιο του 1948 αριθμούσαν στους 649,633 και οι Άραβες υπολογίζονταν στους 1,269,000. Πηγή: Cohen, R. (edit). (1995). The Cambridge Survey of World Migration. Great Britain: University Press. σελ. 407.

¹⁵ Πολιτιστικός εθνικισμός (Cultural Zionism) επρόκειτο μια σιωνιστική ιδεολογία, η οποία αναπτύχθηκε με στόχο την δημιουργία ενός Εβραϊκού κράτους με την δική του κοσμική εβραϊκή κουλτούρα και ιστορία, όπου θα περιλαμβάνονταν η γλώσσα και ιστορικές ρίζες. Ο εμπνευστής της ιδεολογίας αυτής ήταν ο Ahad Ha'am, ο ίδιος πίστευε στην δημιουργία του Κράτους του Ισραήλ ως Εβραϊκό πολιτιστικό κέντρο που θα ενίσχυε την εβραϊκή ζωή στην Διασπορά. Η καινούργια εβραϊκή εθνική ταυτότητα θα βασιζόταν κατά κύριο λόγο στις εβραϊκές εθνικότητες και αξίες, δίνοντας λύση στην κρίση του Ιουδαϊσμού. «Ένα Εβραϊκό Κράτος και όχι απλώς ένα κράτος των Εβραίων.» Ανακτήθηκε από: <http://makomisrael.org/wp-content/uploads/2013/04/Ahad-Haam-Jewish-State-and-Jewish-Problem.pdf>

Λίγο πριν την λήξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, στις 2 Νοεμβρίου 1917 ο Arthur James Balfour, Βρετανός Υπουργός Εξωτερικών έγραψε στον επιφανή Βρετανό πολίτη βαρόνο Lionel Walter Rothschild την υποστήριξη της Βρετανικής κυβέρνησης για την δημιουργία ενός εβραϊκού κράτους στην περιοχή της Παλαιστίνης. Η συγκεκριμένη κίνηση έδωσε στους Εβραίους της Ευρώπης την ελπίδα της επιστροφής αλλά συγχρόνως δημιούργησε ερωτήματα και φόβους ότι μια τέτοια δήλωση θα προκαλούσε αντιδράσεις και οι αντισημιτικές πρακτικές θα έπαιρναν μεγαλύτερες διαστάσεις, θέτοντας ακόμη περισσότερο σε κίνδυνο τους Εβραίους της Ευρώπης.

Γιατί είναι σημαντική η Διακήρυξη Μπαλφούρ; Είναι γνωστό σε παγκόσμιο επίπεδο η σύγκρουση Ισραηλινών και Παλαιστινίων, αλλά λίγοι είναι αυτοί που γνωρίζουν για την Διακήρυξη. Κι όμως έναν αιώνα μετά διατηρείται η σημαντικότητά της και είναι σχετική μέχρι και σήμερα. Η Διακήρυξη αποτέλεσε μια «ευγενική χειρονομία» της Μεγάλης Βρετανίας προς τον σιωνισμό και μια « ιστορική νίκη» του εβραϊκού εθνικισμού, καθώς έθεσε τα θεμέλια για την δημιουργία του σύγχρονου Ισραήλ.¹⁶

Ο Μπαλφούρ στην Διακήρυξη έγραψε:

‘ Η Αυτού Μεγαλειότης Κυβέρνηση βλέπει με ευχαρίστηση την εγκαθίδρυση εθνικής κατοικίας για τον Εβραϊκό λαό στην Παλαιστίνη, και θα χρησιμοποιήσει τις καλύτερες προσπάθειες για να διευκολύνει την επίτευξη αυτού του στόχου, ενώ είναι σαφές κατανοητό ότι τίποτε δεν πρέπει να γίνει που μπορεί να βλάψει τα πολιτικά και θρησκευτικά δικαιώματα των υφισταμένων μη Εβραϊκών κοινοτήτων στην Παλαιστίνη ή των δικαιωμάτων και της πολιτικής κατάστασης που απολαμβάνουν οι Εβραίοι σε οποιοδήποτε άλλο κράτος’

Σύμφωνα με τον Michael Cohen στο έργο του *Britain’s Moment in Palestine_ Retrospect and Perspectives*, η Διακήρυξη αποτελεί ειρωνεία, διότι η Αγγλία θα παρείχε υποστήριξη στην δημιουργία «εθνικής κατοικίας» για τους Εβραίους, όχι εξαιτίας του «φιλο-σημιτισμού» ή για κάποια «βιβλική εντολή» για επιστροφή στην Παλαιστίνη, αλλά εξυπηρετούσε τα δικά της συμφέροντα με το ρόλο του διαιτητή. Με αυτόν τον τρόπο η Αγγλία θα αποκτούσε τον έλεγχο στην περιοχή της

¹⁶ Βλ. Schneer, J. (2010). *The Balfour Declaration: The Origins of the Arab-Israeli Conflict*. New York: Random House.

Παλαιστίνης, ενισχύοντας έτσι την ιμπεριαλιστική της πολιτική. Στην Αγγλία εκείνη την περίοδο, ο αντισημιτισμός ολοένα και περισσότερο κέρδιζε έδαφος, με την διαφορά ότι η Αγγλία σε καμία περίπτωση δεν θέσπισε αντισημιτικούς νόμους, όπως έπραξε η ναζιστική Γερμανία.¹⁷

Προσωπικότητες που κατείχαν σημαντικό ρόλο μετά την Διακήρυξη Μπαλφούρ ήταν ο Chaim Weizmann, ήταν εβραίος ρωσικής καταγωγής και χημικός στο επάγγελμα, ζούσε στο Μάντσεστερ της Αγγλίας. Ο Chaim Weizmann υπήρξε μέλος του σιωνιστικού κινήματος και στη συνέχεια διετέλεσε καθήκοντα προέδρου του κινήματος και ήταν ο πρώτος πρόεδρος του Ισραηλινού Κράτους. Επρόκειτο για δυναμική προσωπικότητα και αποτέλεσε πρόσωπο «κλειδί» στην Διακήρυξη. Η δεύτερη αξιοσημείωτη προσωπικότητα ήταν ο Lionel Walter Rothschild, ενεργός σιωνιστής και κοντινός φίλος με τον Chaim Weizmann.

Οι προσπάθειες της Αγγλίας για την αποδυνάμωση και την απομάκρυνση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας από την περιοχή της Παλαιστίνης είχε ξεκινήσει ήδη από το 1917-1918 με την παρουσία στρατιωτικών δυνάμεων□ η διοίκηση της περιοχής θα ξεκινήσει από το 1920 μέχρι το 1948. Η Αγγλία προχώρησε σε μια σειρά από νομοθεσίες που θέσπιζαν την πλήρη προστασία της Παλαιστίνης με 28 άρθρα, τα οποία απαγόρευαν την οποιαδήποτε παραβίαση δικαιωμάτων των πληθυσμών που ήδη βρίσκονταν στην περιοχή.

Παρακάτω παρατίθενται ενδεικτικά παραδείγματα από αυτά τα άρθρα:

Άρθρο 2: η Εντολή θα είναι υπεύθυνη για την δημιουργία της χώρας σε τέτοιες πολιτικές, διοικητικές, οικονομικές συνθήκες που θα διασφαλίσουν την εγκαθίδρυση της εβραϊκής εθνικής πατρίδας, όπως ορίζεται στην εισαγωγή και στην ανάπτυξη αυτοδιοικούμενων θεσμών, καθώς και για την διαφύλαξη των αστικών και θρησκευτικών δικαιωμάτων όλων των κατοίκων της Παλαιστίνης, ανεξαρτήτως φυλής και θρησκείας.

Άρθρο 3: Η εντολή οφείλει, όπως οι περιστάσεις το επιτρέπουν, να ενθαρρύνει την τοπική αυτονομία.

¹⁷ Βλ. Cohen, M. (2014). *Britain's Moment in Palestine_ Retrospect and Perspectives*. London: Routledge σελ. 22-23

Άρθρο 4: ένας κατάλληλος εβραϊκός οργανισμός θα πρέπει να αναγνωρισθεί ως δημόσιος με σκοπό να συμβουλεύει και να συνεργάζεται με την διοίκηση της Παλαιστίνης, τόσο σε οικονομικά, όσο σε κοινωνικά και άλλα θέματα που μπορούν να επηρεάσουν την εγκαθίδρυση της Εβραϊκής Εθνικής Πατρίδας και τα συμφέροντα του εβραϊκού πληθυσμού στην Παλαιστίνη και υπό την επιφύλαξη πάντοτε του ελέγχου της διοίκησης να συνδράμει και να συμμετέχει στην ανάπτυξη της χώρας.

Η Σιωνιστική Οργάνωση εφόσον η οργάνωσή της και το σύνταγμά της αναγνωρίζεται ως κατάλληλη από την Εντολή, μπορεί να αναγνωρισθεί ως ένας τέτοιος οργανισμός. Μπορεί να λάβει μέτρα σε συνεννόηση με την Κυβέρνηση της Αυτού Μεγαλειότητας για να εξασφαλίσει την συνεργασία όλων των Εβραίων που είναι πρόθυμοι να συμβάλλουν στην εγκαθίδρυση μιας Εβραϊκής Εθνικής Πατρίδας.

Άρθρο 15: Καμία διακριτική διαχείριση δεν επιτρέπεται μεταξύ των κατοίκων της Παλαιστίνης λόγω φυλής, θρησκείας, γλώσσας. Κανένας δεν θα πρέπει να αποκλείεται λόγω θρησκευτικής πίστης. Το δικαίωμα κάθε κοινότητας να διατηρεί τα δικά της σχολεία για την εκπαίδευση των δικών της μελών στη δική της γλώσσα, ενώ παράλληλα να συμμορφώνεται με τέτοιες εκπαιδευτικές απαιτήσεις γενικής φύσης, όπως μπορεί να επιβάλει η διοίκηση, δεν θα πρέπει να αρνείται ή να αποδυναμώνεται.

Άρθρο 22: Τα αγγλικά, αραβικά και εβραϊκά θα είναι οι επίσημες γλώσσες της Παλαιστίνης. Οποιαδήποτε δήλωση ή επιγραφή στα αραβικά με γραμματόσημα ή χρήματα στην Παλαιστίνη θα επαναλαμβάνεται στα εβραϊκά και οποιαδήποτε δήλωση ή επιγραφή στα εβραϊκά θα επαναλαμβάνεται στα αραβικά.¹⁸

Με βάση τα παραπάνω, η Βρετανική Εντολή όριζε την διοίκηση της Παλαιστίνης με στόχο την ύπαρξη δυο χωρών, μέσα σε ένα κλίμα αγαστούς συνεργασίας μεταξύ τους τόσο σε οικονομικό επίπεδο, όσο σε κοινωνικό και πολιτικό. Τον Ιούλιο του 1920, αντικαταστάθηκε η στρατιωτική διοίκηση της Παλαιστίνης με πολιτική διοίκηση, με Ύπατο Αρμοστή τον Herbert Samuel.

Ο ίδιος προσπάθησε να μεσολαβεί για τα συμφέροντα των Αράβων και των σιωνιστών, με αργή εβραϊκή μετανάστευση και κατόρθωσε να κερδίζει την εμπιστοσύνη του αραβικού πληθυσμού όλο και περισσότερο. Ακόμα, επιθυμούσε να

¹⁸ Ανακτήθηκε από: https://avalon.law.yale.edu/20th_century/palmanda.asp

εξασφαλίσει τα πολιτικά και οικονομικά δικαιώματα των Αράβων, αλλά αρνήθηκε να τους προσφέρει δικαιοδοσία, η οποία θα ανέκοπτε την εβραϊκή μετανάστευση.¹⁹

Οι σιωνιστές γνώριζαν προφανώς τη δυσαρέσκεια των Αράβων και ο David Ben-Gurion²⁰ το 1918 είχε διατυπώσει στους υπόλοιπους σιωνιστές την άποψη ότι η επίλυση των σχέσεων μεταξύ Εβραίων και Αράβων ήταν ατελέσφορη: « Σαν έθνος θέλουμε την χώρα αυτή δική μας, οι Άραβες σαν έθνος επιθυμούν να έχουν την χώρα αυτή δική τους...»²¹

Η κατάσταση έγινε ακόμα πιο περίπλοκη, όταν η σιωνιστική οργάνωση δεν συμμορφωνόταν με αυτά που είχε συμφωνήσει και υπογράψει το 1921 στο Σιωνιστικό Συνέδριο της Πράγας κατά την διάρκεια μιας διαμάχης για την ύπαρξη εβραϊκής στρατιωτικής δύναμης ο Jabotinsky, πρόσθεσε ότι « δεν γνωρίζω ούτε ένα παράδειγμα στην ιστορία όπου μια χώρα εποίκιστηκε με την ευγενική συγκατάθεση του ντόπιου πληθυσμού. Δεν είναι δυνατόν να μην υπάρξει τριβή.»²² Για την ανάπτυξη της εβραϊκής κοινότητας, η Βρετανική Εντολή όφειλε να ελέγχει τους Άραβες και επιπλέον, να διαχωριστεί η αραβική οικονομία από την εβραϊκή.²³

Καθ' όλη την διάρκεια της Εντολής, οι Παλαιστίνιοι διατηρούσαν την υπηκοότητα τους, είχαν ταυτότητες και διαβατήρια, παρά το γεγονός ότι η Παλαιστίνη δεν ήταν ένα ανεξάρτητο κράτος. Η εξέγερση των Αράβων Παλαιστινίων ενάντια των σιωνιστών και των βρετανικών δυνάμεων, προκάλεσε αμφισβητήσεις για την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των όρων της Βρετανικής Εντολής.

¹⁹ Και οι δύο κοινότητες στην Παλαιστίνη υπηρετούσαν με πίστη την Βρετανική Εντολή, παρόλα αυτά υπήρχαν διαφορές. Δυστυχώς για τους Άραβες, οι σιωνιστές δεν ήταν απομονωμένοι με τους αρμόδιους της Βρετανικής Εντολής, παρά το γεγονός ότι οι Άραβες ήταν η πλειοψηφία. Ο Βρετανικός πατερναλισμός προς τους Άραβες και οι προσπάθειες να τους βοηθήσουν να αναπτύξουν πολιτικά δικαιώματα, έδειξαν εν μέρει ανησυχία αλλά όχι σε τέτοιο βαθμό που θα απειλούσε βασικά σιωνιστικά συμφέροντα, την μετανάστευση και την αγορά γης. Αξιοσημείωτο επίσης, ήταν το γεγονός ότι οι Παλαιστίνιοι σιωνιστές είχαν προνομιακή θέση σε σχέση με την Αραβική κοινότητα, είχαν μεγάλη επίδραση στους αρμόδιους της Εντολής και βασιζόνταν με ασφάλεια, κυρίως στο Λονδίνο. Smith, C. (1996). *Palestine and the Arab-Israeli conflict*. New York: St. Martin's Press p 80-82.

²⁰ David Ben-Gurion, ήταν ο πρώτος Πρωθυπουργός του Ισραήλ από το 1948 μέχρι 1963 και ένα μικρό διάστημα 1954-1955.

²¹ Βλ. Caplan, N. (1978). *Palestine Jewry and the Arab Question 1917-1925*. London: Frank Cass σελ. 42.

²² Βλ. Οπ.π. σελ. 113

²³ Smith, C. (1996). *Palestine and the Arab-Israeli conflict*. New York: St. Martin's Press σελ. 80

II. Αραβοϊσραηλινοί Πόλεμοι

Οι βρετανικές πολιτικές δεν ικανοποίησαν ούτε τους Εβραίους, ούτε τους Άραβες. Οι εντάσεις και συγκρούσεις μεταξύ των δύο λαών είχαν λάβει μεγάλες διαστάσεις. Το 1936-1939 ξέσπασε η Επανάσταση των Αράβων στην Παλαιστίνη και ταυτόχρονα η εβραϊκή αντίσταση εξελίχθηκε σε Εβραϊκή Εξέγερση²⁴ την περίοδο 1944-1947. Τα γεγονότα αυτά οδήγησαν σε εμφύλιο πόλεμο στην περιοχή της Παλαιστίνης, ενώ η Μεγάλη Βρετανία μη δυνάμενη να ελέγξει την κατάσταση στη Μέση Ανατολή, αποφάσισε το Φεβρουάριο του 1947 να αποχωρήσει από τα αραβικά εδάφη, μετατοπίζοντας τη διαχείριση του προβλήματος στον Ο.Η.Ε.²⁵ Ακολούθησαν μήνες με αιματηρά γεγονότα στην περιοχή της Παλαιστίνης, τη Μεσόγειο και την ίδια την Βρετανία. Οι προσπάθειες της βρετανικής εξουσίας να καταστείλει και να τιμωρήσει την εβραϊκή τρομοκρατία και να ανακόψει την παράνομη μετανάστευση έλαβε μεγάλες διαστάσεις, έχοντας χάσει την επιθυμία της να ασκεί την εξουσία της στην Παλαιστίνη.

Από την άλλη πλευρά, οι σιωνιστές πίστευαν όλο και περισσότερο ότι η μετανάστευση έπρεπε να συνεχιστεί στην Παλαιστίνη, όχι μόνο γιατί θεωρούταν ως χρέος απέναντι στην κληρονομιά τους, αλλά και λόγω του Ολοκαυτώματος, η εβραϊκή μειονότητα έπρεπε να εξελιχθεί σε πλειονότητα.

Στις 29 Νοεμβρίου 1947 ο Ο.Η.Ε υιοθέτησε σχέδιο Διαίρεσης για την Παλαιστίνη το οποίο όριζε τον διαχωρισμό της Παλαιστίνης σε ένα Αραβικό Κράτος και ένα Εβραϊκό. Συστάθηκε μάλιστα, ειδική επιτροπή, η οποία θα διερευνούσε τις συνθήκες και θα συνιστούσε δράση στη Γενική Συνέλευση. Η επιτροπή αποτελούταν από έντεκα μέλη με αντιπροσώπους από Σουηδία, Ινδία, Ολλανδία, Τσεχοσλοβακία,

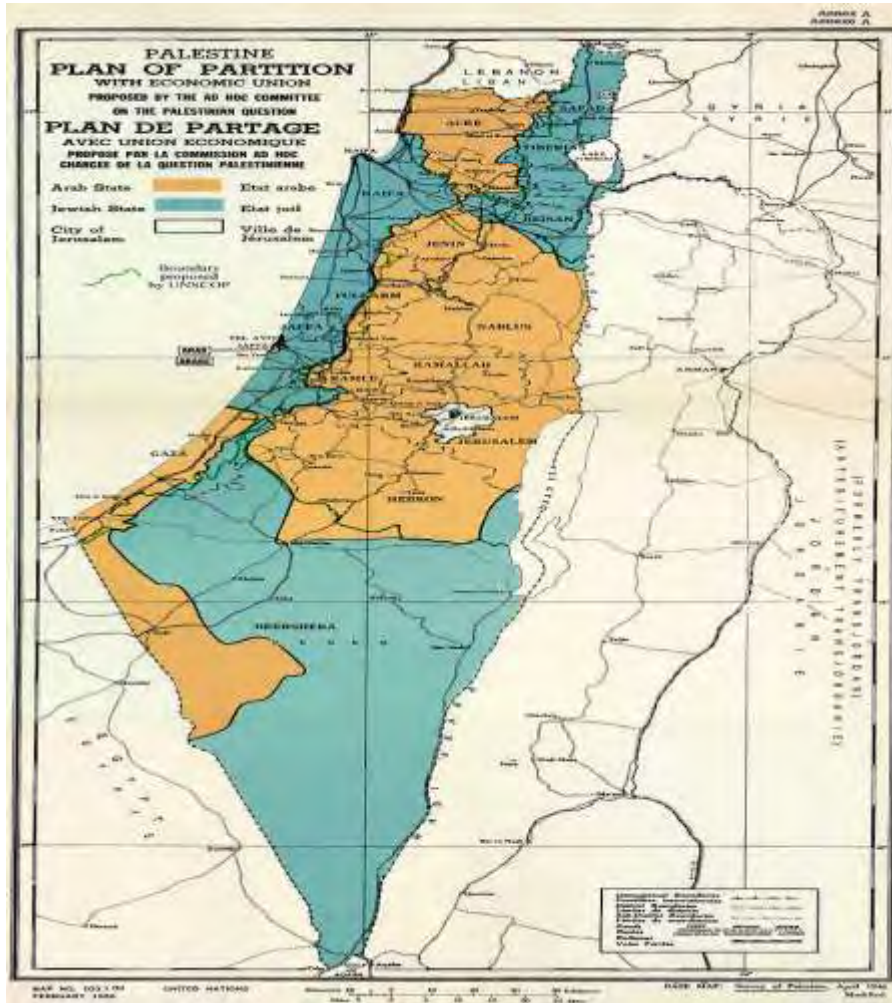
²⁴ Επρόκειτο για μια παραστρατιωτική εκστρατεία που διεξάχθηκε από μυστικά σιωνιστικά μέλη εναντίον της Βρετανικής Εντολής στην τότε Επιτακτική Παλαιστίνη. Οι συγκρούσεις των μυστικών σιωνιστών και των βρετανικών αρχών εντάχθηκαν το 1938-1939 με την δημοσίευση της Λευκής Βίβλου « White Paper», το περιεχόμενο αφορούσε τον περιορισμό της εβραϊκής μετανάστευσης και την αγορά γης, καθώς δηλώνοντας πρόθεση για ανεξαρτησία της Παλαιστίνης με αραβική πλειοψηφία μέσα σε δέκα χρόνια. Ανακτήθηκε από:

https://en.wikipedia.org/wiki/Jewish_insurgency_in_Mandatory_Palestine

²⁵ Βλ. Morris, B. (2008). 1948: *A History of First Arab-Israeli War*. Yale University Press. σελ. 37

Γιουγκοσλαβία, Αυστραλία, Καναδά, Ιράν, Γουατεμάλα, Μεξικό και Περού. Επιπρόσθετα, ορίστηκε Ειδική Διεθνής Διοίκηση για την Ιερουσαλήμ. Τέλος, όριζε την λήξη της Βρετανικής Εντολής, οι Εβραίοι το αποδέχθηκαν διστακτικά²⁶, ενώ οι Άραβες όχι²⁷.

Χάρτης του Ο.Η.Ε για τον Διαχωρισμό της Παλαιστίνης.²⁸

Στις 30 Νοεμβρίου 1947 ξέσπασε ο εμφύλιος²⁹ πόλεμος και διήρκησε μέχρι το 1949, για τον λόγο αυτό το σχέδιο διαχωρισμού δεν υλοποιήθηκε. Για τους Άραβες

²⁶ το βράδυ στις 29, προς 30 Νοεμβρίου, όποιος περνούσε από τον οικισμό Yishuv, οι άνθρωποι βρίσκονταν σε κλίμα χαράς, ακούγοντας ραδιοφωνικές μεταδόσεις την καθιέρωση του κράτους από την διεθνή κοινότητα. Morris, B. (2008). 1948: A History of First Arab-Israeli War. Yale University Press. σελ. 75

²⁷ Οι αρχηγοί της Αραβικής Ομοσπονδίας αποφάσισαν να ανατρέψουν το σχέδιο της κατανομής και να αποτρέψουν την εγκαθίδρυση του Εβραϊκού Κράτους στην Παλαιστίνη. Οπ.π σελ. 72.

²⁸ Το πορτοκαλί χρώμα αντιπροσωπεύει το Αραβικό Κράτος και το Μπλε το Εβραϊκό. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_Partition_Plan_for_Palestine

²⁹ Όσον αφορά τον πρώτο αραβοϊσραηλινό πόλεμο του 1948, στη βιβλιογραφία η διένεξη αναφέρεται ως εμφύλιος. Από το 1948, μετά και την επίσημη ανακήρυξη του Ισραήλ ως κράτους,

είναι γνωστός ως Πρώτος Παλαιστινιακός Πόλεμος και για τους Ισραηλινούς ως Πόλεμος Ανεξαρτησίας. Αξίζει να αναφερθεί, ότι υπάρχουν δύο φάσεις του πολέμου □ η πρώτη ξεκινά τον Νοέμβριο 1947 και λήγει στις 14 Μαΐου 1948, ενώ η δεύτερη φάση αρχίζει από τις 15 Μαΐου 1948 μέχρι το 1949. Ο εμφύλιος δεν κλόνησε μόνο τη Μέση Ανατολή αλλά είχε επιρροή σε παγκόσμιο επίπεδο. Στις 14 Μαΐου 1948 τερματίστηκε επισήμως η Βρετανική Εντολή και ο David Ben-Gurion ανήγγειλε την εγκαθίδρυση του Εβραϊκού Κράτους στην Χώρα του Ισραήλ.

Στον εμφύλιο πόλεμο σημαντικό ρόλο κατείχε η Χαγκανά, ο επίσημος στρατός του Ισραηλινού Κράτους, ο οποίος τον Ιούνιο του 1948 ανακηρύχθηκε επισήμως Ισραηλινή Αμυντική Δύναμη (IDF). Ο ισραηλινός στρατός κατά την διάρκεια του πολέμου διέθετε καλύτερη οργάνωση και συντονισμό, γενικότερα είχε σημειώσει μεγάλες επιτυχίες στο βομβαρδισμό πολυσύχναστων αραβικών περιοχών και στο σχεδιασμό τρομοκρατίας αραβικών κοινοτήτων.³⁰ Η αμυντική τακτική του κατάφερε να προστατεύσει τους εβραϊκούς οικισμούς, οι οποίοι Οι εβραϊκοί οικισμοί είχαν εξοπλιστεί καταλλήλως και βρίσκονταν σε ετοιμότητα. Μέχρι το τέλος του Νοεμβρίου, ο ισραηλινός στρατός διέθετε 10.662 τουφέκια, 3.830 πιστόλια, 3.662 όπλα με υποβρύχια μηχανήματα, 775 ελαφρά πολυβόλα, 157 μεσαία πολυβόλα, δεκαέξι αντιαντιακά πιστόλια.³¹

Οι Άραβες παρά το γεγονός ότι είχαν καταστρώσει πολλά σχέδια , στερούνταν συντονισμού και δεν κατόρθωσαν να έχουν τον έλεγχο σε σύγκριση με τους Ισραηλινούς. Επιπλέον, οι ετοιμασίες για αντίσταση ήταν ανεπαρκείς, ενώ οι στρατιωτικές τεχνικές δεν ήταν σύγχρονες. Εντούτοις, η αριθμητική υπεροχή τους και οι στρατηγικές τους θέσεις συνέβαλαν στην επίθεση εβραϊκών οικισμών και ταυτόχρονα δυσκόλευαν την επικοινωνία των Ισραηλινών.

Στις 9 Απριλίου 1948, οι παραστρατιωτικές εβραϊκές οργανώσεις Irgun και Lehi εισέβαλαν στο αραβικό χωριό Deir Yassin, σφαγιάζοντας 250 άνδρες, γυναίκες και παιδιά. Οι Εβραίοι στρατιώτες, μετά το τέλος της σφαγής έριξαν τα

αναφέρεται ως πόλεμος μεταξύ Ισραηλινών και Αράβων. Για περισσότερα, βλ. Morris, B. (2008). 1948: A History of First Arab-Israeli War. Yale University Press. σελ. 72

³⁰ Βλ. Cohen, R. (edit). (1995). The Cambridge Survey of World Migration. Great Britain: University Press. σελ. 140.

³¹ Βλ. Morris, B. (2008). 1948: A History of First Arab-Israeli War. Yale University Press. σελ. 88.

ακρωτηριασμένα πτώματα σε πηγάδια³². Οι δολοφονίες και η ρίψη των πτωμάτων αξιοποιήθηκαν ως προπαγάνδα, καθώς οι Εβραίοι ανακοίνωναν από τα μεγάφωνα ότι έδωσαν το μήνυμά τους στις αραβικές περιοχές, όπως τη Χάιφα. Τα αραβικά ραδιόφωνα με τη σειρά τους δημοσιοποίησαν τη σφαγή, γεγονός το οποίο άσκησε μεγάλη επίδραση στον κόσμο, καθώς ο αραβικός πληθυσμός ένιωθε ότι είχε προδοθεί από τους ηγέτες του.³³ Η σφαγή του χωριού Deir Yassin είναι σημαντική, όχι μόνο για αυτό που συνέβη αλλά και λόγω των διπλωματικών ελιγμών που ακολούθησαν, αλλά και για τις πολιτικές και δημογραφικές επιπτώσεις.³⁴

Στις 15 Μαΐου 1948 η κατάσταση του πολέμου αλλάζει, από εμφύλιος μετατρέπεται σε σύγκρουση μεταξύ του αραβικού και ισραηλινού κράτους, μια μέρα μετά την ανακήρυξη της δημιουργίας του Ισραήλ. Ήδη από τον Απρίλιο ο Αραβικός Σύνδεσμος³⁵ σχεδίαζε να επιτεθεί και στρατιωτικές δυνάμεις από το Ιράκ, Συρία, Λίβανο, Αίγυπτο και Ιορδανία εισέβαλαν στα ισραηλινά εδάφη. Δυστυχώς για τον αραβικό στρατό δεν υπήρχε συντονισμός στρατιωτικών ελιγμών και η ισραηλινή δύναμη ήταν ασύγκριτη, καταφέροντας τελικά, να σταματήσει τις αραβικές επιδρομές. Στα μέσα Ιουνίου, σταμάτησε η πρώτη φάση του πολέμου με ανακωχή, η οποία διήρκεσε μέχρι τις 6 Ιουλίου. Μέχρι τότε οι Ισραηλινοί αύξησαν τις αγορές τους από την Τσεχοσλοβακία και έθεσαν σε εφαρμογή μακροχρόνια σχέδια αποστολών όπλων που βρίσκονταν ως αποθέματα στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.³⁶

³² Ο Benny Morris έχει αναφέρει ότι υπήρξαν και περιπτώσεις βιασμού κοριτσιών από τους Ισραηλινούς. Βλ. Morris, B. (2008). 1948: A History of First Arab-Israeli War. Yale University Press. σελ. 127

³³ Βλ. Cohen, R. (edit). (1995). The Cambridge Survey of World Migration. Great Britain: University Press σελ. 144

³⁴ Ως απάντηση των Αράβων στους Ισραηλινούς, σκότωσαν στις 13 Απριλίου 70 Εβραίους γιατρούς και νοσοκόμες κατά την διάρκεια ιατρικής συνοδείας κοντά στην Ιερουσαλήμ. Μέχρι τις 15 Μαΐου 1948, περίπου 300,000 άνθρωποι έγιναν πρόσφυγες στα διπλανά αραβικά κράτη.

³⁵ Arab League: πρόκειται για μια περιφερειακή οργάνωση των Αραβικών Κρατών εντός και γύρω από τη Βόρεια Αφρική, το Κέρας της Αφρικής και την Αραβία. Θεσπίστηκε στο Κάιρο στις 22 Μαρτίου 1945 με την συμμετοχή έξι κρατών, της Αιγύπτου, του Ιράκ, της Υπεριορδανίας (το 1949 μετονομάστηκε σε Ιορδανία), του Λιβάνου, της Σαουδικής Αραβίας και της Συρίας. Στις 5 Μαΐου 1945 προσχώρησε και η Υεμένη. Τον Νοέμβριο του 2011, αναστάλθηκε η συμμετοχή της Συρίας εξαιτίας του εμφυλίου πολέμου της. Στόχοι του Συνδέσμου είναι η σύσφιξη σχέσεων μεταξύ κρατών μελών, ο συντονισμός συνεργασίας μεταξύ τους, η διαφύλαξη ανεξαρτησίας και κυριαρχίας και τέλος να εξετάσουν γενικότερα τις υποθέσεις και τα συμφέροντα των Αραβικών χωρών. Ανακτήθηκε από: https://avalon.law.yale.edu/20th_century/arableag.asp

³⁶ Ο Yitzhak Rabin, τότε ως στρατιωτικός διοικητής κατά την διάρκεια του πολέμου, είπε αργότερα « Χωρίς τα όπλα από την Τσεχοσλοβακία... είναι πολύ αμφίβολο αν θα μπορούσαμε να διεξάγουμε τον

Μετά τη λήξη της ανακωχής, οι Ισραηλινοί ήταν αποφασισμένοι να κερδίσουν όσα περισσότερα εδάφη μπορούσαν. Αφότου τερματίστηκε ο πόλεμος, οι Ισραηλινοί είχαν κατακτήσει τις περιοχές, που τους είχαν παραχωρηθεί από το σχέδιο Διαχωρισμού του Ο.Η.Ε, καταλαμβάνοντας ακόμη και το 60% της περιοχής που είχε παραχωρηθεί στους Άραβες. Σημειώθηκε μερική νίκη της Ιορδανίας³⁷ διοικώντας τη Δυτική Όχθη και τέλος, η Λωρίδα της Γάζας βρέθηκε υπό Αιγυπτιακή Κατοχή.

Για τους Άραβες ο πόλεμος του 1948 ήταν καταστρεπτικός με περίπου 400.000 Παλαιστίνιοι Άραβες να έχουν εκτοπιστεί. Από τους 860.000 που ζούσαν στην Παλαιστίνη, και τώρα ονομάζεται Ισραήλ, παρέμειναν μόνο 133.000, ενώ οι υπόλοιποι 470.000 εισήχθησαν σε στρατόπεδα στην Αραβική Παλαιστίνη, τα οποία βρίσκονταν υπό τον έλεγχο της Ιορδανίας. Η Λωρίδα της Γάζας ελεγχόταν από την Αίγυπτο, ο υπόλοιπος πληθυσμός διασκορπίστηκε στο Λίβανο, τη Συρία, την Ιορδανία, ενώ η Αίγυπτος και το Ιράκ δέχθηκαν λιγότερους. Ο πόλεμος του 1948 έχει στοιχειώσει και ακόμη στοιχειώνει τον αραβικό κόσμο, στα βαθύτερα επίπεδα της συλλογικής ταυτότητας και υπερηφάνειας. Η αίσθηση της ταπείνωσης ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο βλέποντας το Ισραηλινό Κράτος να αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς και να συνεχίζει να νικά τους Άραβες σε νέους πολέμους.

Μέχρι και τη δεκαετία του 1960, καμία αραβική χώρα δεν αναγνώριζε επισήμως το Ισραήλ και παρά το γεγονός ότι υπήρχαν αντιθέσεις μεταξύ τους, είχαν την ίδια επιθυμία, να αποδυναμώσουν το Ισραήλ. Τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι Άραβες δεν ήταν μόνο οι συγκρούσεις με τη Δύση, αλλά και αυτές που υπήρχαν στο εσωτερικό τους. Όλα αυτά βέβαια, είχαν ως αποτέλεσμα τη δική τους αποδιοργάνωση, προσφέροντας ταυτόχρονα την ευκαιρία στο Ισραήλ για βελτίωση νέων μεθόδων επιθέσεων.

Οι σχέσεις μεταξύ του Ισραήλ και των γειτόνων δεν είχαν σταθεροποιηθεί μετά τον Πρώτο Αραβοϊσραηλινό Πόλεμο του 1948. Αναλυτικότερα, το 1950 η Αίγυπτος είχε εμποδίσει την ισραηλινή ναυσιπλοΐα στα Στενά του Τιράν, ενώ το 1956 το ισραηλινό κράτος εισέβαλε στην Χερσόνησο του Σινά, κατά της Αιγύπτου με κύριο στόχο να τεθούν και πάλι σε λειτουργία τα Στενά. Εν τέλει το Ισραήλ αποχώρησε, παρόλα αυτά τους είχε εγγυηθεί ότι η περιοχή θα παρέμεινε ανοιχτή. Τα

πόλεμο». Βλ. Bregman, A. & El-Tahri, J. (1999). *The fifty years war: Israel and the Arabs*. New York: TV Books σελ 43.

³⁷ Βλ. Morris, B. (2008). 1948: A History of First Arab-Israeli War. Yale University Press σελ. 419.

Ηνωμένα Έθνη εγκατέστησαν στα Στενά μια δύναμη έκτακτης ανάγκης , χωρίς όμως να υπάρξει συμφωνία αποστρατικοποίησης της περιοχής.³⁸

Λίγους μήνες πριν, οι εντάσεις μεταξύ του Ισραήλ και των Αραβικών κρατών είχαν γίνει επικίνδυνα υψηλές. Οι Ισραηλινοί επανέλαβαν τη θέση τους μετά το 1956 ότι το κλείσιμο των Στενών στα ισραηλινά σκάφη θα ήταν αιτία πολέμου. Ο Αιγύπτιος πρόεδρος Γκαμάλ Αμπντέλ Νάσσερ ανακοίνωσε ότι τα Στενά θα παρέμεναν κλειστά για τους Ισραηλινούς και πως Αιγυπτιακές δυνάμεις θα τοποθετούνταν κατά μήκος των συνόρων του Ισραήλ. Ο πόλεμος των Έξι Ημερών ξεκίνησε στις 5 Ιουνίου 1967, κατά τη διάρκεια του οποίου οι Ισραηλινοί πραγματοποίησαν αεροπορικές επιδρομές εναντίον των στρατιωτικών αεροδρομίων, αιφνιδιάζοντας τους Αιγύπτιους³⁹, καθώς για μια ακόμη φορά φάνηκαν απροετοίμαστοι. Οι αεροπορικές τους δυνάμεις καταστράφηκαν ενώ από την ισραηλινή πλευρά υπήρξαν ελάχιστες απώλειες.

Η ισραηλινή επιτυχία ήταν προφανής και μάλιστα μέχρι και το πέρας των πολεμικών συρράξεων (στις 11 Ιουνίου 1967) εφάρμοζαν την ίδια τακτική. Οι Άραβες, λόγω της ανεπαρκούς ηγεσίας τους και των ελλείψεων στο στρατιωτικό δυναμικό, δεν κατάφεραν να ανταποκριθεί στον πόλεμο. Ο Ισραηλινός στρατός έδρασε γρήγορα και δυναμικά □ μέχρι τις 9 Ιουνίου ο πόλεμος στο Σινά είχε καθοριστεί, ενώ οι Αιγύπτιοι πεζοναύτες δεν είχαν εναέρια κάλυψη στην έρημο για να προστατευτούν από τις εναέριες ισραηλινές επιδρομές και από τις επιθέσεις εδάφους⁴⁰.

Στις 8 Ιουνίου, η Αίγυπτος και η Ιορδανία συμφώνησαν για κατάπαυση πυρός⁴¹. Οι Ισραηλινοί κατέλαβαν τη Λωρίδα της Γάζας και την Χερσόνησο του Σινά από την Αίγυπτο την Δυτική Όχθη περιλαμβάνοντας την Ανατολική Ιερουσαλήμ από την Ιορδανία και τα Υψίπεδα του Γκολάν από την Συρία. Οι περιφέρειες αυτές περιλάμβαναν μεγάλο ποσοστό αραβικών πληθυσμών.

³⁸ Major General Jit Rinkhye, I. (1980). *The Sinai Blunder: Withdrawal of United Nations Emergency Force leading to the Six- Day War of June 1967*. Great Britain: Frank Cass σελ. 8

³⁹ 8:15 το πρωί ήταν η ώρα επίθεσης των Ισραηλινών. Τα αεροπλάνα των Αιγυπτίων ήταν προσγειωμένα και οι πιλότοι έτρωγαν πρωινό. Βλ. Oren, M. (2002). *Six Days of War: June 1967 and the Making of the Modern Middle East*. New York: Oxford University Press σελ. 171

⁴⁰ Η Ισραηλινή Ηγεσία ήθελε να πραγματοποιήσει μια «ιστορική ευκαιρία», επιθυμώντας η Ιερουσαλήμ να περιέλθει στα χέρια των Εβραίων.

⁴¹ Bregman, A. & El-Tahri, J. (1999). *The fifty years war: Israel and the Arabs*. New York: TV Books σελ. 108-110

Πίνακας 2: Κατανομή γεννήσεων Αράβων Παλαιστινιακής καταγωγής 1948- 1970
(σε ποσοστά)⁴²

	1948	1952	1961	Προ-1967	Μετά 1967	1970
Διαμονή						
Παλαιστίνη	100	76	65	63	50	46
Ισραήλ		11	11	12	15	15
Δυτική Όχθη		47	37	34	22	20
Γάζα		18	17	18	13	11
		24	35	37	50	54
Εκτός Παλαιστίνης						
Ανατολική Όχθη		9	17	18	27	30
Λίβανος/Συρία		12	13	13	13	13
Άλλο		0	5	6	10	11
Εκατομμύριο	1.4	1.6	22	2.65	2.7	3.0

Μετά τον πόλεμο του 1948, οι περισσότεροι πρόσφυγες προτίμησαν να παραμείνουν σε παλαιστινιακό έδαφος, συγκεντρωμένοι μαζί με τους ντόπιους πληθυσμούς στην τότε ακόμη μη κατακτημένη Δυτική Όχθη. Η Ιορδανία το 1949 παράτεινε την υπηκοότητα στους κατοίκους της Δυτικής Όχθης καθώς 100.000 πρόσφυγες είχαν περάσει το ποτάμι στην Ανατολική Όχθη. Από την άλλη πλευρά, η Αίγυπτος διοικούσε χωρίς να προσδώσει υπηκοότητα στους 200.000 κατοίκους της Λωρίδας της Γάζας, εκ των οποίων το 60% ήταν πρόσφυγες.

Μεταξύ του 1952-1961, το 65% υπολογίζεται σε δύο εκατομμύρια Παλαιστίνιους, οι οποίοι παρέμεναν σε παλαιστινιακό έδαφος. Για τους κατοίκους της Γάζας δεν αναγνωρίστηκε η υπηκοότητα και παγιδεύτηκαν κυριολεκτικά, με τον αριθμό τους να ανέρχεται στους 370.000, συμπεριλαμβανομένης και της φυσικής

⁴² Cohen, R. (edit). (1995). The Cambridge Survey of World Migration. Great Britain: University Press. σελ. 411

αύξησης του πληθυσμού στα δημογραφικά στοιχεία. Στην «πράσινη γραμμή»⁴³ εντός του Ισραήλ ο αραβικός πληθυσμός έφτασε στους 247.000, υπολογίζοντας μαζί ξανά την φυσική αύξηση. Επίσης, κάποιoi επέστρεψαν στην Ανατολική Όχθη και μάλιστα μέχρι το 1961 υπολογίζονταν σε 380.000 Παλαιστίνιους.

Με το ξέσπασμα του πολέμου τον Ιούνιο του 1967 παρατηρήθηκε δραματική αλλαγή στην δημογραφία. Ειδικότερα , ο παλαιστινιακός πληθυσμός στις περιοχές που βρέθηκαν υπό ισραηλινή κατοχή υπολογίζεται γύρω στους 350.000 - 400.000 λιγότερους. Το ποσοστό είχε μειωθεί επειδή εκείνη την περίοδο αποφάσισαν να κατευθυνθούν στο εξωτερικό για προσωρινή εργασία. Από το 1967, πολλοί άρχιζαν να κατευθύνονται σε πλούσιες πετρελαϊκές χώρες, όπως τον Κόλπο που αποτέλεσε μαγνήτης για πληθυσμούς με σοβαρά οικονομικά προβλήματα από την Ιορδανία και το Ισραήλ.

Ο πόλεμος των Έξι Ημερών απέδειξε πόσο καλά προετοιμασμένοι ήταν οι Ισραηλινοί για ακόμη μια φορά συγκριτικά με τους Άραβες, καθώς κινήθηκαν με γρήγορους ρυθμούς και σωστό συντονισμό. Η διεθνής θέση του Ισραήλ βελτιώθηκε σημαντικά τα επόμενα χρόνια. Η ισραηλινή νίκη ντρόπιασε την Αίγυπτο, την Ιορδανία και την Συρία, οδηγώντας τον Νάσσερ σε παραίτηση⁴⁴.

⁴³ Green Line: είναι γραμμές ανακωχής του 1949 που δημιουργήθηκαν μεταξύ του Ισραήλ και των αραβικών γειτόνων μετά τον πόλεμο του 1948.

⁴⁴ Στις 9 Ιουνίου, ο Νάσσερ εμφανίστηκε στην τηλεόραση για να πληροφορήσει τους Αιγύπτιους πολίτες του για ήττα του στον πόλεμο και την παραίτησή του. Πλήθος πολιτών διαδήλωσαν για τον ηγέτη τους και η παραίτησή του ανακλήθηκε την επόμενη μέρα.

Οι Άραβες ήταν ψυχολογικά, πολιτικά και στρατιωτικά ηττημένοι. Η Μέση Ανατολή θα μπορούσε να πει κανείς ότι είχε μετατραπεί σε αρένα, στην οποία οι ΗΠΑ και η Σοβιετική Ένωση προσπαθούσαν να εγκαθιδρύσουν γεωγραφικές ζώνες επιρροής, προκειμένου να προσεταιριστούν συμμάχους. Η περιοχή επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από τις γεωπολιτικές επιταγές του ανταγωνισμού του Ψυχρού Πολέμου μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων.

Η κατάσταση ήταν η εξής: Η Σοβιετική Ένωση ήταν ο βασικός προμηθευτής βοήθειας και όπλων στην Αίγυπτο και τη Συρία. Από την άλλη πλευρά, οι ΗΠΑ προμήθευαν στρατιωτικούς εξοπλισμούς και παρείχαν σημαντική οικονομική βοήθεια στο Ισραήλ.⁴⁶

Στις 6 Οκτώβριου του 1973, ημέρα εορτής της Σκηνοπηγίας - η πιο ιερή του Ιουδαϊσμού⁴⁷ που συμπίπτει με τη δέκατη μέρα του Ραμαντάν - τα αραβικά κράτη οδηγούμενα από την Αίγυπτο και τη Συρία ξεκίνησαν πόλεμο εναντίον του Ισραήλ. Ο πόλεμος διεξήχθη κυρίως στην περιοχή του Σινά και στα Υψίπεδα του Γκολάν, που βρίσκονταν υπό ισραηλινή κατοχή από τον πόλεμο του 1967. Η απώλεια του Σινά αποτέλεσε κίνητρο για τον Σαντάτ⁴⁸ να ανακτήσει την αιγυπτιακή περιοχή με όλα τα μέσα. Ο πόλεμος του 1973 υποτίθεται ότι θα ήταν μια επανάληψη του πολέμου του 1967, όταν το Ισραήλ επιτέθηκε με αιφνιδιαστικό τρόπο προκαλώντας τραγικές απώλειες και καταστροφές μέσα σε δύο μέρες.

Αυτή τη φορά, όμως, οι Άραβες ήταν περισσότερο προετοιμασμένοι, είχαν τη στρατιωτική υποστήριξη της Σοβιετικής Ένωσης. Η Αίγυπτος δεν θα ξεκινούσε πόλεμο εναντίον του Ισραήλ προτού να έχει εξασφαλίσει την απαραίτητη αεροπορική δύναμη, για να διεξάγει μια σημαντική επίθεση στο εβραϊκό κράτος και συγκεκριμένα να παραλύσει κυριολεκτικά την ισραηλινή αεροπορία, όπως έκανε το Ισραήλ στον Πόλεμο των Έξι Ημερών. Οι αιγυπτιακές δυνάμεις αρχικά ξεκίνησαν με στρατιωτική παρουσία στην ανατολική όχθη της Διώρυγας του Σουέζ, έτσι ώστε να

⁴⁶ Quandt, W. (2005). *Peace Process: American Diplomacy and the Arab-Israeli Conflict since 1967* (third ed.). USA: University of California Press. σελ. 104-105

⁴⁷ Για αυτό τον λόγο ο αραβοϊσραηλινός πόλεμος του 1973 ονομάστηκε Yom Kippur.

⁴⁸ Muhammad Anwar el-Sadat, ήταν ο τρίτος Πρόεδρος της Αιγύπτου. Υπηρέτησε από τις 15 Οκτωβρίου 1970 μέχρι την δολοφονία του στις 6 Οκτωβρίου 1981.

χρησιμοποιήσουν αυτή την κίνηση ως διαπραγματεύση για την επιστροφή του Σινά. Παράλληλα, η Συρία προσπάθησε να πάρει πίσω ένα μερίδιο ή όλα από τα Υψίπεδα του Γκολάν. Και η Αίγυπτος και η Συρία θεωρούσαν ότι η πετρελαϊκή κρίση⁴⁹ θα τους βοηθούσε να προβούν σε διαπραγματεύσεις, επιστρέφοντας στα σύνορα προ πολέμου 1967.

Η τότε πρωθυπουργός του Ισραήλ Γκόλντα Μείρ, όταν έμαθε ότι τα αραβικά στρατεύματα βρίσκονταν στα σύνορα του Ισραήλ, ξεκίνησε αμέσως την πλήρη κινητοποίηση. Οι περισσότεροι Ισραηλινοί βρίσκονταν στη συναγωγή και προσεύχονταν, μέχρι που σειρήνες άρχισαν να ηχούν, σκορπίζοντας πανικό.⁵⁰ Υπουργός Άμυνας του Ισραήλ ήταν ο Μοσέ Νταγιάν,⁵¹ ο οποίος κατάφερε να αντιμετωπίσει τους Άραβες.

Ο αιφνιδιασμός των αραβικών στρατευμάτων πέτυχε, οι Αιγύπτιοι κατάφεραν να περάσουν την διώρυγα του Σουέζ, αλλά οι συριακές δυνάμεις δεν κατάφεραν να βγουν στην βορειοισραηλινή πεδιάδα. Η επικράτηση των Αράβων διήρκεσε τις πρώτες μέρες, ενώ το Ισραήλ κατάφερε να αμύνεται, με τη βοήθεια των ΗΠΑ⁵². Η πορεία του πολέμου αντιστράφηκε, αφού οι Ισραηλινοί αντιμετώπισαν τις αιγυπτιακές δυνάμεις, πέρασαν τη Διώρυγα του Σουέζ και κατευθύνθηκαν προς το Κάιρο. Όσον αφορά στην εξέλιξη στο Γκολάν, και πάλι ο ισραηλινός στρατός αντιμετώπισε τις συριακές δυνάμεις, φτάνοντας μέχρι τη Δαμασκό.

Στις 25 Οκτωβρίου 1973, τερματίστηκε ο πόλεμος με πλήρη ισραηλινή επικράτηση. Οι Άραβες απώλεσαν περίπου 15.600 άνδρες στον πόλεμο, 35.000 τραυματίστηκαν και 8.700 αιχμαλωτίστηκαν. Ο ισραηλινός στρατός έχασε 2.687 άνδρες, 7.251 είχαν τραυματιστεί και 314 βρέθηκαν σε φυλακές. Οι Άραβες έχασαν

⁴⁹ Τον Οκτώβριο του 1973 ξεκίνησε πετρελαϊκή κρίση, όταν η Οργάνωση των Αραβικών Χωρών Εξαγωγής πετρελαίου, κήρυξε απαγόρευση πετρελαίου « Oil Embargo». Η απαγόρευση του πετρελαίου στόχευε τα έθνη που βοηθούσαν το Ισραηλινό Κράτος κατά την διάρκεια του πολέμου Yom Kippur, (Καναδάς, Ιαπωνία, Ολλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο και Αμερική). Προς το τέλος της απαγόρευσης τον Μάρτιο του 1974, η τιμή του πετρελαίου είχε φτάσει κοντά στο 400%, από 3\$ αμερικανικά το βαρέλι, έφτασε τα 12\$ παγκοσμίως.

⁵⁰ Bregman, A. & El-Tahri, J. (1999). The fifty years war: Israel and the Arabs. New York: TV Books σελ. 147

⁵¹ Επρόκειτο για μια σημαντική προσωπικότητα. Ο Νταγιάν ήταν ισραηλινός στρατιωτικός ηγέτης και πολιτικός. Έγινε «σύμβολο» μάχης του νέου κράτους του Ισραήλ σε όλο τον κόσμο, λόγω της στρατηγικής του στους αραβοϊσραηλινούς πολέμους του 1948, 1956, 1967, 1973. Παρόλα αυτά μετά τον πόλεμο του Οκτωβρίου 1973 κατηγορήθηκε για έλλειψη προετοιμασίας του πολέμου, δηλώνοντας παραίτηση.

⁵² Η Αμερική ανεφοδίαζε το Ισραηλινό Κράτος με την χρήση αερογέφυρας. Βλ. Χατζηβασιλείου, Ε.(2017). Εισαγωγή στην Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη. Σελ. 192

440 αεροπλάνα, οι Ισραηλινοί 102. Επιπλέον, 2.250 αραβικά τανκ καταστράφηκαν και 400 ισραηλινά, ακόμη, 700 αραβικά κανόνια και 25 ισραηλινά εξολοθρεύθηκαν.⁵³

Το Ισραήλ μπορεί να κέρδισε για τρίτη συνεχόμενη φορά τους πολέμους με τα όμορα αραβικά κράτη, αλλά ταυτόχρονα δημιούργησε αμφιβολίες για την στρατιωτική παντοδυναμία του, διότι δεν ήταν αυτονόητο το αίσθημα της ασφάλειας. Μπορεί να νίκησε διαδοχικά τους Άραβες στους πολέμους, αλλά δεν κατέστρεψε τις μεγάλες και ισχυρές αραβικές χώρες.

Με το τέλος του πολέμου και οι δύο πλευρές ήταν διχασμένες για την πολιτική τους και έπρεπε επομένως να βρεθεί μια συμβιβαστική λύση. Βέβαια, οι υπερδυνάμεις δεν έχαναν το ενδιαφέρον τους από τη στιγμή που ελεγχόταν η ροή του πετρελαίου. Ο πόλεμος του Yom Kippur είχε επίδραση στην διπλωματία και τη στρατηγική.

Στις 17 Σεπτεμβρίου 1978 υπογράφηκε η συμφωνία του Camp David, από τον Αιγύπτιο Πρόεδρο Anwar Sadat και τον Ισραηλινό Πρωθυπουργό Menachem Begin στο Λευκό Οίκο, με την παρουσία του Προέδρου Jimmy Carter. Επί δώδεκα μέρες πραγματοποιούνταν μυστικές διαπραγματεύσεις μεταξύ των αρχηγών στο Camp David. Κατά τη διάρκεια της εξουσίας του Begin, στη Δυτική Όχθη είχαν τεθεί σε εφαρμογή σχέδια εποίκισμού, και τα περιστατικά βίας αναφέρονταν στον Carter⁵⁴. Οι Αιγύπτιοι συμφώνησαν σε αόριστες δεσμεύσεις από το Ισραήλ σχετικά με τη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας και η ισραηλινή πλευρά δέχθηκε την πλήρη αυτονομία στους αυτόχθονες των περιοχών αυτών, αλλά σε καμία περίπτωση δε δεχόταν τη διεξαγωγή συνομιλιών περί εδαφικών θεμάτων, που σήμαινε ότι διατηρούσε τον έλεγχο στην περιοχή.

Στο τέλος του κειμένου του Camp David, δήλωνε ότι η Αμερική 'δεν έχει αλλάξει την θέση της', αντί να εξηγήσει την απόρριψη της ισραηλινής προσάρτησης της Ιερουσαλήμ. Η συγκεκριμένη συμφωνία ήταν προφανές ότι θα οδηγούσε σε μια διμερή αιγυπτιακή - ισραηλινή συνθήκη ειρήνης. Οι ειρηνικές σχέσεις μεταξύ Αιγύπτου και Ισραήλ ήταν πλέον γεγονός, μόνο που θα χρειάζονταν έξι ακόμη μήνες για τις λεπτομέρειες της συνθήκης, η οποία θα υπογραφεί στις 26 Μαρτίου 1979. Η κίνηση του Σαντάτ, είχε μειώσει δραματικά την πιθανότητα να ξεκινήσει πόλεμος

⁵³ Βλ. Bregman, A. (2000). *Israel's War, 1947-93*. New York: Routledge. σελ. 92

⁵⁴ Βλ. Bregman, A. & El-Tahri, J. (1999). *The fifty years war: Israel and the Arabs*. New York: TV Books σελ. 166

μεταξύ Αιγύπτου και Ισραήλ. Ο Σαντάτ, δολοφονήθηκε τον Οκτώβριο του 1981, πληρώνοντας με τη ζωή του την υπογραφή της συμφωνίας. Η κατοχή στο Σινά τερματίστηκε.

Τον Δεκέμβριο του 1987, στην περιοχή της Δυτική Όχθης και της Γάζας ξέσπασε παλαιστινιακή εξέγερση, η οποία είναι γνωστή ως Πρώτη Ιντιφάντα και διήρκησε μέχρι και τη Διάσκεψη της Μαδρίτης, το 1991. Οι περισσότερες έρευνες για την παλαιστινιακή εξέγερση έχουν επικεντρωθεί κυρίως στην παλαιστινιακή πλευρά, εξαιτίας της πλήρους παραμέλησης των πολιτικών του Ισραήλ. Επιπλέον, ο αραβικός πληθυσμός έθεσε την ισραηλινή κυβέρνηση σε δοκιμασία αρκετές φορές μέσω των δημοσίων συγκρούσεων και τη χρήση βίας⁵⁵.

Οι προσπάθειες για μια καλύτερη συνεργασία μεταξύ Ισραηλινών και Αράβων πραγματοποιήθηκε το 1993. Η κυβέρνηση του Ισραήλ σε συνεργασία με τον Οργανισμό Απελευθέρωσης της Παλαιστίνης (PLO)⁵⁶ υπέγραψαν μια σειρά από συμφωνίες. Το πρώτο μέρος υπογράφηκε το 1993 στην Ουάσιγκτον και το δεύτερο μέρος στην Τάμπα της Αιγύπτου το 1995. Οι συμφωνίες του Όσλο, ήταν μια ειρηνευτική διαδικασία με στόχο την υπογραφή ειρηνευτικής συνθήκης βασιζόμενης στην Απόφαση 242⁵⁷ και 338⁵⁸ του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Επιπλέον, παραχωρήθηκε στους Παλαιστίνιους «το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης».⁵⁹

Το πρώτο μέρος της συμφωνίας που υπεγράφη το 1993 (Oslo Accord I), χαρακτηρίζεται ως ιστορική στιγμή, διότι για πρώτη φορά υπήρξε συμφωνία πρόσωπο με πρόσωπο ανάμεσα στην κυβέρνηση του Ισραήλ και την PLO, με την παρουσία του Μπιλ Κλίντον. Το περιεχόμενο της συμφωνίας αφορούσε στη δημιουργία παλαιστινιακής αυτοδιοίκησης και νομοθετικού Συμβουλίου, δίνοντας το

⁵⁵ Bligh, A. (2013). The Israeli establishment and the Israeli Arabs during the First Intifada. *Israeli Affairs*. 19 (1) p 99. Doi: 10.1080/13537121.2013.748289

⁵⁶ (PLO): αφορά έναν οργανισμό που ιδρύθηκε το 1964, με στόχο την «απελευθέρωση» της Παλαιστίνης. Η συγκεκριμένη οργάνωση χρησιμοποίησε βία, μέσω ένοπλης πάλης εναντίον ισραηλινών πολιτών.

⁵⁷ Υιοθετήθηκε τον Νοέμβριο του 1967, στο τέλος του πολέμου των Έξι Ημερών. Το ψήφισμα 242, είναι από τα πιο γνωστά ψηφίσματα σχετικά με την αραβοϊσραηλινή σύγκρουση, αποτελώντας βάση διαπραγματεύσεων μεταξύ του Ισραήλ και των Αραβικών Κρατών.

⁵⁸ Το ψήφισμα 338, αφορούσε την ανακωχή του πολέμου του Yom Kippur, προτάθηκε από την Αμερική και την Σοβιετική Ένωση

⁵⁹ Αυτοδιοίκηση (Self-governance/ autonomy): όταν γίνεται λόγος για αυτοδιοίκηση, νοείται η δημιουργία διοίκησης περιοχής, η οποία εφαρμόζεται σε διάφορες κλίμακες οργάνωσης, που συμπεριλαμβάνει επαγγελματικούς και βιομηχανικούς φορείς, θρησκευτικές, πολιτικές και εκπαιδευτικές μονάδες που ανήκουν σε αυτόνομες περιοχές ή βρίσκονται στο εσωτερικό άλλων εθνικών κρατών με περιορισμένα δικαιώματα.

δικαίωμα στην Εθνική Παλαιστινιακή Αρχή να ελέγχει την περιοχή. Επιπλέον, αξιοσημείωτο σημείο στην συμφωνία είναι η απομάκρυνση του Ισραηλινού Στρατού (IDF), από περιοχές της Λωρίδας της Γάζας και της Δυτικής Όχθης. Αυτός ο κανονισμός θα είχε διάρκεια για πέντε χρόνια και περιείχε σημαντικά θέματα, όπως η Ιερουσαλήμ, Παλαιστίνιοι πρόσφυγες, ισραηλινοί οικισμοί, ασφάλεια και σύνορα, θα βρίσκονταν σε διαρκή διαπραγμάτευση κατά την περίοδο αυτή.

Η συμφωνία του 1993, περιείχε 17 άρθρα και 4 παραρτήματα εκτός από την απομάκρυνση του Ισραηλινού στρατού, γίνεται λόγος για συνθήκες που θα επιτρέπουν παλαιστινιακές εκλογές, οικονομική συνεργασία στους τομείς του νερού, ηλεκτροδότησης, μεταφοράς και επικοινωνίας κλπ.⁶⁰

Η συνέχεια της συμφωνίας του Όσλο (Oslo Accord II ή αλλιώς Interim Agreement) υπεγράφη το 1995, αναγνώριζε την ύπαρξη της παλαιστινιακής αυτοδιοίκησης αλλά δεν υποσχέθηκε ένα ανεξάρτητο παλαιστινιακό κράτος. Στο κεφάλαιο δύο της συμφωνίας, αναφέρεται η αποχώρηση του Ισραηλινού στρατού και ισραηλινών δυνάμεων ασφαλείας. Η Δυτική Όχθη και η Γάζα θα χωρίζονταν σε περιοχές Α, Β και Γ, διασπώντας την Δυτική Όχθη με στόχο την ασφάλεια και την δημόσια τάξη με την παρουσία παλαιστινιακής αστυνομίας.⁶¹

⁶⁰ Ανακτήθηκε από: <http://www.acpr.org.il/publications/books/43-Zero-oslo-accord.pdf>

⁶¹ Ανακτήθηκε από: <http://www.acpr.org.il/publications/books/44-Zero-isr-pal-interim-agreement.pdf>

Χάρτης των περιοχών Α,Β και Γ από την Συμφωνία του Όσλο 1995 ⁶²

Η περιοχή Α είναι χρωματισμένη με το ροζ χρώμα, η περιοχή Β με το έντονο ροζ και Η2 αντιπροσωπεύει την περιοχή Γ. Οι περιοχές Α και Β θα βρίσκονταν υπό την εξουσία της Παλαιστινιακής Αρχής, ενώ η περιοχή Γ θα βρίσκονταν υπό ισραηλινή διοίκηση.

⁶² Πηγή από: https://en.wikipedia.org/wiki/West_Bank_Areas_in_the_Oslo_II_Accord

Η σύναψη των συμφωνιών του Όσλο για την επίτευξη ειρηνικής σχέσης μεταξύ των δύο πλευρών δεν είχε αποτελεσματικότητα. Στο έργο του ο Noam Chomsky αναφέρει: « Οι συμφωνίες του Όσλο, έχουν δημιουργήσει πραγματικά μια νέα Μέση Ανατολή». ⁶³ Πολλοί πίστευαν ότι οι συμφωνίες θα δημιουργούσαν μια δυναμική, που θα οδηγούσε στο τέλος των εποικισμών, στην πραγματικότητα ήταν ο παράγοντας που ενίσχυσε ακόμη περισσότερο τον πολλαπλασιασμό των εβραϊκών οικισμών, καταπατώντας θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. ⁶⁴

I. Συνθήκες, Αποφάσεις, Ψηφίσματα

Με το τέλος του πολέμου των Έξι Ημερών το 1967, η Εργατική Κυβέρνηση ⁶⁵ προέβη αμέσως σε ενέργειες προκειμένου να ενσωματώσει τις κατεχόμενες περιοχές στο εσωτερικό του Ισραήλ. Η προσάρτηση της ανατολικής Ιερουσαλήμ διεύρυνε τα σύνορα της πόλης μέχρι και την αραβική Δυτική Όχθη, με αποτέλεσμα ο αραβικός πληθυσμός να απελαθεί και οι εβραϊκοί οικισμοί να αυξάνονται με γρήγορο ρυθμό σε περιοχές της Παλαιάς Πόλης. Αρχικά, καθιερώθηκαν παραστρατιωτικοί οικισμοί και στην πορεία έγιναν μόνιμοι στα κατεχόμενα εδάφη, αφού η ισραηλινή εξουσία εγκαθίδρυσε μια σκληρή στρατιωτική κατοχή η οποία και διατηρήθηκε ⁶⁶.

Υπήρξαν πολλές περιπτώσεις που οι εβραϊκοί εποικισμοί στις κατεχόμενες περιφέρειες αναπτύχθηκαν χωρίς κάποια κυβερνητική εξουσιοδότηση □ αυτό έγινε τακτικά στην πορεία. Η ισραηλινή κυβέρνηση είχε υιοθετήσει την πολιτική να αναφέρεται -μέσα από δημόσιες δηλώσεις- σε περιοχές με εβραϊκή ιστορική σημασία.

⁶³ Ισραηλινοί ερευνητικοί δημοσιογράφοι έχουν τεκμηριώσει απάνθρωπες συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβάνοντας εικόνες δουλείας και «σοβαρής σεξουαλικής παρενόχλησης». Οι απαγορεύσεις κυκλοφορίας και οι εγκλεισμοί στις κατεχόμενες περιφέρειες κατέστρεψαν την παλαιστινιακή οικονομία, 100.000 οικογένειες στην Λωρίδα της Γάζας, ήρθαν αντιμέτωποι με μεγάλη καταστροφή. Η κατάσταση επιδεινώθηκε, με την εργασία να αποκτά την μορφή δουλείας, εκτοπίζοντας το παλαιστινιακό εργατικό δυναμικό, από την μοναδική απασχόληση που τους είχε επιτραπεί. Προφανώς, η φράση «μια νέα Μέση Ανατολή», αποδίδεται με αρνητική σημασία, διότι οι συνθήκες στις κατεχόμενες περιοχές, είναι απάνθρωπες. Βλ. Chomsky, N. (1999). *Fateful Triangle: The United States, Israel and the Palestinians*. London: Pluto Press. σελ. 907.

⁶⁴ Pappé, I. (edit). (2015). *Israel and South Africa: The Many Faces of Apartheid*. London: Zed Books. σελ. 263.

⁶⁵ Israeli Labor Party ή αλλιώς γνωστό ως HaAvoda, ιδρύθηκε το 1968 και πρόκειται για ένα σοσιαλδημοκρατικό και σιωνιστικό πολιτικό κόμμα στο Ισραήλ. Ήταν κυρίαρχο πολιτικό κόμμα από το 1968-1977.

⁶⁶ Chomsky, N. (1999). *Fateful Triangle: The United States, Israel and the Palestinians*. London: Pluto Press. σελ. 197

Για παράδειγμα, το Δεκέμβριο του 1967, δήλωσε ότι ο όρος «Ιουδαία και Σαμάρεια, σχετίζεται με την περιοχή της Δυτικής Όχθης»⁶⁷.

Η συγκεκριμένη φράση άρχισε να χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο, όταν ανέλαβε την εξουσία ο Menachem Begin⁶⁸ το 1977, διότι η ισραηλινή κυβέρνηση δεν ήταν ευχαριστημένη με την φράση « χορηγούμενες περιοχές»⁶⁹. Όταν διεξήχθησαν ισραηλινές εκλογές το 1977, έφεραν στην εξουσία συνασπισμό εξτρεμιστικών δεξιών κομμάτων, με επικεφαλής το κόμμα Likud. Έκτοτε οι εβραϊκοί οικισμοί στα κατεχόμενα εδάφη επιταχύνθηκαν.⁷⁰

Η θεμελίωση των εβραϊκών οικισμών στις κατεχόμενες περιφέρειες προκάλεσε αντιδράσεις, όχι μόνο από την πλευρά των Παλαιστινίων Αράβων αλλά επίσης παρατηρήθηκαν αντιδράσεις από την ισραηλινή πλευρά⁷¹ και από τον υπόλοιπο κόσμο. Για τους λόγους αυτούς, θεωρήθηκε αναγκαία η συμφωνία μεταξύ Ισραηλινών και Αράβων Παλαιστινίων. Οι συμφωνίες του Όσλο αποσκοπούσαν σε μια ειρηνική σχέση μεταξύ των δύο αντιμαχόμενων πλευρών, παρόλα αυτά η κατάσταση παρέμεινε अपαράλλαχτη. Ειδικότερα, η παραβίαση και η ένταση των συγκρούσεων κλιμακώθηκαν, σε τέτοιο βαθμό όπου τα ανθρώπινα δικαιώματα να έχουν παραβιαστεί.

Λαμβάνοντας υπόψιν το Διεθνές Δίκαιο, εφόσον ένα κυρίαρχο κράτος είναι εγκατεστημένο στα κατεχόμενα εδάφη -στην περίπτωση αυτή του Ισραήλ- είναι υπεύθυνο για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι συμφωνίες του Όσλο

⁶⁷ έχει παρατηρηθεί αλλαγή στην ορολογία σε αυτές τις περιοχές, διότι παρουσιάζονταν ιστορική συσχέτιση από τον Δεκέμβριο του 1967. Playfair, E. (edit). (1992). *International Law and the Administration of Occupied Territories: Two Decades of Israeli Occupation of the West Bank and Gaza Strip*. Oxford University Press. σελ. 41.

⁶⁸ Ήταν Ισραηλινός πολιτικός και ιδρυτής του κόμματος Likud και ο έκτος στην σειρά Πρωθυπουργός του Ισραηλινού Κράτους. Επίσης, πριν την ίδρυση του Ισραήλ το 1948, ήταν ηγέτης της σιωνιστικής στρατιωτικής οργάνωσης Irgun.

⁶⁹ Gazit, S. (2003). *Trapped Fools: Thirty Years of Israeli Policy in the Territories*. London: Frank Cass Publishers. σελ. 162

⁷⁰ Chomsky, N. (1999). *Fateful Triangle: The United States, Israel and the Palestinians*. London: Pluto Press. σελ. 202

⁷¹ Ο Meron Benvenisti υπήρξε Αναπληρωτής Δήμαρχος της Ιερουσαλήμ, ο ίδιος εξέφρασε αντίθετες απόψεις για την ισραηλινή πολιτική περί του εποικισμού, αναφέροντας ότι ισραηλινή κατοχή πέρα από τα εδάφη της Πράσινης γραμμής έχουν καταστεί μόνιμη εξυπηρετώντας περισσότερους πρακτικούς σκοπούς, ακόμη αν οι Παλαιστίνιοι κάτοικοι παραμείνουν αποκλεισμένοι από την ιδιότητα του πολίτη και από τα δικαιώματα, σημαίνει ότι ο καθορισμός των εδαφών ως κατεχόμενων, είναι παραπλανητικός, καθώς ενσωματώνονται στο ισραηλινό σύστημα ελέγχου. Βλ. Pappe, I. (edit). (2015). *Israel and South Africa: The Many Faces of Apartheid*. London: Zed Books. Σελ. 332.

τερματίστηκαν στις 4 Μαΐου 1999⁷²: οι βιαιότητες των κατοίκων στα κατεχόμενα διαπράχθηκαν από την πλευρά του Ισραήλ αλλά και η Παλαιστινιακή Αρχή άσκησε πολλές φορές βία στους κατοίκους που είχε υπό την εξουσία της.⁷³

Το άρθρο 11 (I) του παραρτήματος 1 της Προσωρινής Συμφωνίας⁷⁴ αναφέρει ότι η παλαιστινιακή αστυνομία και οι ισραηλινές στρατιωτικές δυνάμεις οφείλουν να ασκήσουν τις εξουσίες τους και τις ευθύνες τους με βάση το ακόλουθο σύμφωνο, λαμβάνοντας υπόψιν τους διεθνούς κανόνες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου. Οφείλουν, επίσης, να καθοδηγούνται από την ανάγκη προστασίας του συνόλου, να σέβονται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και να αποφεύγεται η παρενόχληση.⁷⁵

Ουσιαστικά, οι συμφωνίες ασφαλείας συνδέθηκαν άρρηκτα με θρησκευτικά και οικονομικά κίνητρα, καθορίζοντας σε ποιες περιοχές θα διατηρούνταν. Για τον λόγο αυτό, χρηματοδοτήθηκε η δημιουργία εβραϊκών οικισμών.⁷⁶ Οι ισραηλινές πολιτικές εις βάρος των Παλαιστινίων, οι οποίες περιλάμβαναν την εντατικοποίηση ίδρυσης οικισμών, τα διαφορετικά νομικά συστήματα και την πρόσβαση στα προνόμια μεταξύ πολιτών και μη πολιτών, αποδεικνύουν την ισραηλινή ηγεμονία εις βάρος των Παλαιστινίων.

Τέτοιες πρακτικές δημιουργούν βαθιές κοινωνικές αλλαγές, οι Παλαιστίνιοι πολίτες του Ισραήλ έρχονται αντιμέτωποι με μεγάλα διλήμματα όσον αφορά τις αραβοϊσραηλινές σχέσεις και τον ισραηλινό έλεγχο των παλαιστινιακών περιφερειών, για τα οποία προσδοκούν την εγκαθίδρυση ενός παλαιστινιακού κράτους.

Σε αυτό το σημείο θα γίνει αναφορά σχετικά με τις Συμβάσεις και Συνθήκες του Διεθνούς Δικαίου για τις πολιτικές πρακτικές του Ισραήλ στις κατεχόμενες περιφέρειες. Οι Συμβάσεις της Χάγης είναι μια σειρά διεθνών συνθηκών, που

⁷² Ανακτήθηκε από:

https://www.btselem.org/publications/summaries/199905_oslo_before_and_after

⁷³ Βλ. Β' Tselem. Neither Law nor Justice: Extrajudicial Punishment. Abduction. Unlawful Arrest, and Torture of Palestinian Residents of the West Bank by the Palestinian Preventive Security Service (August 1995).

⁷⁴ Η συμφωνία του Όσλο του 1995, ονομάζεται και Interim Agreement, διότι θα αποτελούσε βάση για συνεχόμενες διαπραγματεύσεις.

⁷⁵ Ανακτήθηκε από:

https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/IL%20PS_950928_InterimAgreementWestBankGazaStrip%28Oslo%29.pdf

⁷⁶ Mosely Lesch, A. (Autumn 1977). Israeli Settlements in the Occupied Territories, 1967-1977. *Journal of Palestine Studies*, 7 (1), 26. Doi: 10.2307/2536527

εκδόθηκαν το 1899 και το 1907, το περιεχόμενο των οποίων αφορούσε στον αφοπλισμό, τους νόμους και τα εγκλήματα πολέμου. Επίσης, οι περισσότεροι κανονισμοί των συμβάσεων της Χάγης βασίζονταν στον κώδικα Λίμπερ,⁷⁷ ο οποίος αφορούσε στην προστασία των πολιτών, της ιδιοκτησίας, την τιμωρία εγκλημάτων, τους λιποτάκτες, τους αιχμαλώτους πολέμου, το σεβασμό ανθρώπινης ζωής, και τέλος, την απαγόρευση της δολοφονίας στρατιωτών ή πολιτών σε εχθρικό έδαφος.⁷⁸

Ενδεικτικά οι Κανονισμοί της Χάγης ορίζουν ότι:

1. Παράρτημα της Σύμβασης: Κανονισμοί που σέβονται τους νόμους και τα ήθη του πολέμου. Τμήμα III: Στρατιωτική Αρχή επί του Εδάφους του Εχθρικού Κράτους- Κανονισμοί
Άρθρο 46: « πρέπει να γίνεται σεβαστή η τιμή της οικογένειας και τα δικαιώματά της. Να γίνονται σεβαστές οι ζωές των ανθρώπων, η ιδιοκτησία, η θρησκευτική πίστη και θρησκευτικές τελετές. Δεν είναι δυνατόν να κατασχεθούν οι ιδιότητες περιουσίες.»
2. Άρθρο 55 : «Το Κατεχόμενο Κράτος θεωρείται μόνο ως διαχειριστής που νέμεται τα δημόσια κτήρια, τα ακίνητα, δάση, και αγροκτήματα τα οποία είναι κτήση του κράτους του οποίου τα εδάφη βρίσκονται υπό καθεστώς κατοχής. Τα κεφάλαια αυτά πρέπει να διατηρηθούν και να μεταχειρίζονται σύμφωνα με τους κανόνες της σωστής νομής περιουσιών»
3. Άρθρο 56: « Τα περιουσιακά στοιχεία των Δήμων, των Κοινοφελών Ιδρυμάτων, των Θρησκευτικών βακουφιών, των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των Ιδρυμάτων Τεχνών και Επιστημών έστω αν τα ιδρύματα ανήκουν από ιδιοκτησιακή άποψη στο Κράτος, απαγορεύεται κάθε κατάσχεση τέτοιου είδους ιδρυμάτων. Επίσης απαγορεύεται η κατάσχεση Ιστορικών Μνημείων, Αρχαιολογικών ευρημάτων, έργων τέχνης, επιστημονικών έργων. Απαγορεύεται η ηθελημένη καταστροφή.»⁷⁹

Με τις Συνδιασκέψεις της Χάγης θεμελιώθηκε η ουσία του ανθρωπιστικού δικαίου και εισάχθηκε ο θεσμός της διεθνούς διαιτησίας με τη δημιουργία του Διαρκούς Διαιτητικού Δικαστηρίου, ώστε τα κράτη να έχουν την δυνατότητα να

⁷⁷ Ο κώδικας Λίμπερ εκδόθηκε και υπογράφηκε από τον Αμερικανό πρόεδρο Αβραάμ Λίνκολν το 1863, κατά την διάρκεια του Αμερικανικού Εμφυλίου Πολέμου.

⁷⁸ Gardam, J. (2011). Necessity, Proportionality and the Use of Force by States. United States of America: Cambridge University Press

⁷⁹ Ανακτήθηκε από: <https://ihl-databases.icrc.org/ihl/INTRO/195?OpenDocument>

απευθυνθούν σε αυτά για την επίλυση διαφορών μεταξύ τους. Τα συμβαλλόμενα κράτη ήταν υποχρεωμένα να σεβαστούν μια σειρά από κανόνες για τη ρύθμιση των πολεμικών συγκρούσεων και τη σωστή μεταχείριση των αμάχων και τους εμπόλεμους.⁸⁰

Επιπρόσθετα, για την ισραηλινή στρατιωτική παρουσία στα κατεχόμενα εδάφη είναι γνωστή και η Συνθήκη της Γενεύης, η οποία υπογράφηκε στις 12 Αυγούστου του 1949. Το περιεχόμενό της καθορίζει τα βασικά δικαιώματα των αιχμαλώτων πολέμου (άμαχοι και στρατιωτικό προσωπικό), καθιερώνοντας προστασία για τους τραυματίες και τους αρρώστους, αλλά και την προστασία πολιτών που βρίσκονται εντός και γύρω της πολεμικής ζώνης. Επιπρόσθετα, ορίζει ότι το κράτος που ασκεί την κατοχή, είναι υποχρεωμένο να προστατεύει τους ανθρώπους των κατεχόμενων περιφερειών και τις περιουσίες τους, ενώ οι δημογραφικές μεταβολές είναι απαγορευμένες.

Οι συγκεκριμένοι κανονισμοί προσέβλεπαν στην αποτροπή του εποικισμού των κατεχόμενων εδαφών από τους πολίτες του κατακτητικού κράτους, με την ανέγερση οικισμών και την εκμετάλλευση πόρων της γης, όπως το νερό.

Πιο συγκεκριμένα η Συνθήκη της Γενεύης ορίζει:⁸¹

1. Άρθρο 2, παράγραφος 1 που ορίζει ότι :

«Η συγκεκριμένη συνθήκη εφαρμόζεται σε καιρώ πολέμου ή σε οποιαδήποτε άλλη πολεμική διένεξη, μεταξύ δύο ή περισσότερων υψηλών συν υπογραφόντων μερών, έστω και αν ένα μέρος δεν αναγνωρίζει την ύπαρξη κατάστασης πολέμου.»

2. Άρθρο 47, Απαραβίαστο Δικαιωμάτων:

« Τα προστατευόμενα άτομα που βρίσκονται σε κατεχόμενα εδάφη, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση, ή με οποιονδήποτε τρόπο να στερούνται, τα οφέλη της Συνθήκης αυτής. Ούτε εξαιτίας εισαγωγής τροποποιήσεων, κατοχής εδαφών, λόγω οργανωτικών, ή κυβερνητικών αλλαγών, στα προαναφερόμενα εδάφη, ούτε εξαιτίας συμφωνιών που συνάπτονται μεταξύ των αρχών των κατεχόμενων εδαφών, και των

⁸⁰ Βλ. Χατζηκωνσταντίνου, Κ., Αποστολίδης, Χ. & Σαρηγιάννης, Μ. (2014) Θεμελιώδεις Έννοιες στο Διεθνές Δημόσιο Δίκαιο. Αθήνα- Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σακκούλα Α.Ε. σελ. 78-79

⁸¹ Τα άρθρα της Συνθήκης ανακτήθηκαν από :

<https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/publications/icrc-002-0173.pdf>

δυνάμεων κατοχής, ούτε συνεπεία, προσάρτησης μέρους, ή ολοκλήρου εδάφους από τις δυνάμεις κατοχής.»

3. Άρθρο 49, Απελάσεις, Μετακινήσεις, Εκκενώσεις

« Απαγορεύονται οι ατομικές ή μαζικές βίαιες μετακινήσεις, καθώς και οι μετακινήσεις προστατευόμενων προσώπων από κατεχόμενα εδάφη στο έδαφος της κατεχούσης δύναμης ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, που καταλαμβάνεται ή όχι, ανεξάρτητα από το κίνητρό τους.

Παρόλα αυτά, η Κατέχουσα Δύναμη, μπορεί να πραγματοποιήσει πλήρη ή μερική εκκένωση μιας συγκεκριμένης περιοχής εάν η ασφάλεια του πληθυσμού ή επιτακτικοί στρατιωτικοί λόγοι το απαιτούν. Τέτοιου είδους εκκενώσεις δεν μπορούν να αφορούν την μετακίνηση προστατευόμενων ανθρώπων έξω από τα όρια του κατεχόμενου εδάφους, εκτός εάν για πρακτικούς λόγους, είναι αδύνατο να αποφύγουν τέτοια μετακίνηση. Οι άνθρωποι που εκτοπίστηκαν θα πρέπει να μεταφερθούν πίσω στα σπίτια τους μόλις σταματήσουν οι εχθροπραξίες στην εν λόγω περιοχή.

Η Κατέχουσα δύναμη, διεξάγοντας τέτοιες μετακινήσεις ή εκκενώσεις, πρέπει να διασφαλίζουν, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ότι παρέχεται η κατάλληλη στέγαση για την υποδοχή των προστατευόμενων προσώπων, ότι οι μετακομίσεις πραγματοποιούνται υπό ικανοποιητικές συνθήκες υγιεινής, υγείας, ασφάλειας και διατροφής και ότι τα μέλη της ίδιας οικογένειας δεν χωρίζονται.

Η Προστάτιδα Δύναμη πρέπει να ενημερώνεται για τυχόν μεταφορές και εκκενώσεις αμέσως μόλις αυτές πραγματοποιηθούν.

Η Κατέχουσα Δύναμη δεν θα πρέπει να διατηρήσει τα προστατευόμενα πρόσωπα σε μια περιοχή ιδιαίτερα εκτεθειμένη στους κινδύνους του πολέμου εκτός εάν η ασφάλεια του πληθυσμού ή επεκτατικοί στρατιωτικοί λόγοι το απαιτούν.

Η Κατέχουσα Δύναμη οφείλει να μην εκτοπίζει ή μεταφέρει τμήματα του δικού της άμαχου πληθυσμού στο έδαφος που καταλαμβάνει.»

4. Άρθρο 53, Απαγορευμένη Καταστροφή

« Απαγορεύεται στην δύναμη που ασκεί κατοχή να καταστρέψει τα ακίνητα και τις περιοχές που είτε είναι ιδιοκτησία φυσικών ατόμων, ομάδων, Δημοσίου, Γενικών

Οργανισμών, Κοινωνικών Φορέων ή Συνεταιρισμών παρά μόνο αν τούτο καταστεί απόλυτα αναγκαίο εξαιτίας των στρατιωτικών επιχειρήσεων.»

Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει να τονιστεί η διαφορά της «Προσάρτησης» με την «Κατοχή» με βάση το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο (International Humanitarian Law). Αρχικά, όταν ένα έδαφος περιέρχεται στον έλεγχο μιας ξένης δύναμης, θεωρείται κατεχόμενο έδαφος. Αυτή είναι η κατάσταση, ανεξάρτητα αν η δύναμη έχει ανακηρύξει ότι πρόκειται για κατοχή είτε όχι, και ανεξάρτητα αν η κατοχή ήρθε αντιμετώπιση με ένοπλη αντίσταση, είτε όχι.⁸² Το κράτος που ασκεί την κατοχή, κατέχει νόμιμη ευθύνη για την κατεχόμενη περιοχή, συμπεριλαμβάνοντας την ευθύνη για σεβασμό, προστασία και την προώθηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η κατοχή θεωρείται ότι αφορά σε μια προσωρινή κατάσταση, αλλά δεδομένης της σύγχρονης πραγματικότητας, αποδεικνύεται ότι μια κατοχή μπορεί να διαρκέσει και δεκαετίες, όπως ακριβώς συμβαίνει στην περίπτωση της Δυτικής Όχθης και της Γάζας⁸³. Ακόμη, αξίζει να αναφερθεί ότι μια κατοχή δε θεωρείται απαραίτητα παράνομη. Για παράδειγμα, μια περιοχή μπορεί να είναι κατεχόμενη από ένα κράτος, το οποίο έχει αναμειχθεί σε αμυντικό πόλεμο, όπως συνέβη στο Ιράκ το 1991. Μια κατοχή χαρακτηρίζεται ως παράνομη, εάν προκύψει από ένοπλη επίθεση, αλλά δύναται σε άλλες περιπτώσεις να προκύπτει μέσω παράνομης προσάρτησης⁸⁴.

Η προσάρτηση σημαίνει ότι μια περιοχή ενσωματώνεται σε ένα άλλο κράτος και θεωρείται από το ίδιο το κράτος μέρος της δικής του περιοχής. Σύγχρονα παραδείγματα αποτελούν τα Υψίπεδα του Γκολάν, η ανατολική Ιερουσαλήμ, η δυτική Σαχάρα και η Κριμαία. Σύμφωνα με το σύγχρονο Διεθνές Δίκαιο, η προσάρτηση μπορεί να διεξαχθεί με την σύναψη ειρηνευτικής συνθήκης ή και ακόμη με την διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Προσαρτήσεις που δεν ανταποκρίνονται σύμφωνα με τα παραπάνω, κρίνονται ως παράνομες, και με βάση το διεθνές δίκαιο, θεωρούνται υπό κατοχή.

⁸² Βλ. Benvenisti, E. (2004). *The International Law of Occupation*. United Kingdom: Princeton University Press. σελ. 50

⁸³ Στην τέταρτη Συνθήκη της Γενεύης του 1949, θεωρήθηκε ότι η κατοχή δεν θα διαρκούσε περισσότερο από ένα χρόνο, αλλά στο Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο δεν περιέχεται ημερομηνία τερματισμού.

⁸⁴ European Parliament, Think Tank (2015), *Occupation/Annexation of a Territory: Respect for International Humanitarian Law and Human Rights and Consistent EU Policy*. Retrieved from: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EXPO_STU\(2015\)534995](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EXPO_STU(2015)534995)

Η υποχρέωση της κατέχουσας δύναμης να σέβεται και να υπερασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα του πληθυσμού συμπεριλαμβάνει οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, δηλαδή παροχή εκπαίδευσης, περίθαλψη υγείας κτλ. Όπως αναφέρθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 49 της Συνθήκης της Γενεύης απαγορεύεται ο πληθυσμός της κατεχόμενης δύναμης να μεταφερθεί στα κατεχόμενα εδάφη, σε περίπτωση που πραγματοποιηθεί μια τέτοια κίνηση, ενώ αυτόματα καταπατάται το διεθνές δίκαιο από την κατέχουσα δύναμη και επιπλέον, οι οικισμοί στις κατεχόμενες περιφέρειες θεωρούνται παράνομες.

Δυστυχώς, οι καταστάσεις κατοχής συγκαταλέγονται συχνά στις πιο δύσκολες συγκρούσεις που πρέπει να επιλυθούν, ιδιαίτερα αν το κατεχόμενο έδαφος έχει προσαρτηθεί παράνομα. Με νομικούς όρους, μια περιοχή παράνομα προσαρτημένη βρίσκεται υπό κατοχή. Τρίτα μέρη (όπως η ΕΕ) έχουν την υποχρέωση να μην αναγνωρίζουν την παράνομη προσάρτηση και να μη βοηθούν στην συνεχόμενη προσάρτηση και κατοχή. Μια κατέχουσα δύναμη έχει περιορισμένη εξουσία επί της κατεχόμενης επικράτειας βάσει του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου (IHL), και μάλιστα έχει την υποχρέωση να σέβεται όχι μόνο το Ανθρωπιστικό Δίκαιο, αλλά και το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Με βάση το Διεθνές Δίκαιο (International Law) για την Απόκτηση της Εδαφικής Κυριαρχίας υπάρχουν πέντε τρόποι αναγνώρισης: 1) Η Κατοχή 2) Προσάρτηση 3) Επικάθηση 4) Εκχώρηση 5) Εντολή.

Κατοχή: όταν μια συγκεκριμένη περιοχή δε βρίσκεται υπό την εξουσία οποιοδήποτε άλλου κράτους, ένα άλλο κράτος μπορεί να θεμελιώσει την κυριαρχία του σε αυτό το έδαφος με κατοχή. Ενδέχεται η επικράτεια να μην ανήκε ποτέ σε άλλο κράτος ή ίσως να είχε εγκαταλειφθεί από το προηγούμενο κυρίαρχο. Το Μόνιμο Δικαστήριο Διεθνούς Δικαιοσύνης (Permanent Court of International Justice) έκρινε ότι η Κατοχή πρέπει να είναι αποτελεσματική και πρέπει να αποτελείται από τα ακόλουθα δύο στοιχεία:

- I. Πρόθεση για Κατοχή: Μια τέτοια πρόθεση πρέπει να εκφράζεται επίσημα, και πρέπει να είναι μόνιμη
- II. Η Κατοχή πρέπει να είναι ειρηνική, συνεχόμενη

Η απλή πράξη της ανακάλυψης από ένα κράτος δεν αρκεί για να αποδώσει ένα τίτλο από την κατοχή. Υπάρχουν δύο απαιτήσεις: 1) Η επικράτεια που υπόκειται

σε αξίωση δεν πρέπει να βρίσκεται υπό την κυριαρχία του Κράτους (terra nullius) 2) το κράτος πρέπει να έχει καταλάβει αποτελεσματικά το έδαφος.

Προσάρτηση: Προσάρτηση σημαίνει να ενσωματωθεί μια εδαφική περιοχή στο κυρίαρχο μέρος μιας χώρας. Η Προσάρτηση είναι μονομερής πράξη, όπου το έδαφος καταλαμβάνεται από ένα κράτος. Μπορεί ωστόσο να συνεπάγεται ένα ορισμένο μέτρο εξαναγκασμού, επεκτατισμού ή μονομέρειας. Τέτοια παραδείγματα είναι η προσάρτηση της Γκόα το 1961⁸⁵ και η προσάρτηση των Υψίπεδων του Γκολάν από το Ισραήλ, το 1967.

Επικάθηση: Μια νέα επικράτεια προστίθεται κυρίως μέσω φυσικών αιτιών σε μια περιοχή που ήδη βρίσκεται υπό την κυριαρχία ενός κράτους. Η απόκτηση πραγματοποιείται μέσω της επικάθησης, η οποία αναφέρεται σε φυσική εξάπλωση μιας ήδη υπάρχουσας επικράτειας μέσω γεωγραφικής διαδικασίας.

Εκχώρηση: Όταν ένα κράτος μεταβιβάζει την επικράτειά του σε ένα άλλο κράτος, η απόκτηση μέσω της εκχώρησης πραγματοποιείται υπέρ αυτής της μεταγενέστερης κατάστασης. Η εκχώρηση μιας επικράτειας ενδεχομένως να είναι εθελοντική ή ίσως υπό εξαναγκασμό ως αποτέλεσμα πολέμου. Η πράξη της εκχώρησης μπορεί ακόμη να είναι και στην φύση ενός δώρου, πώλησης, ανταλλαγής, ή μίσθωσης. Η εκχώρηση είναι η μεταφορά της επικράτειας από το ένα κράτος στο άλλο και προηγείται συνήθως συνθηκολόγηση. Η Γαλλία, επί παραδείγματι, παραχώρησε τη Λουιζιάνα στις Η.Π.Α το 1803 .

Εντολή: Σημαίνει μια συνεχόμενη κατοχή για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα από ένα κράτος της επικράτειας που πραγματικά και αρχικά ανήκε σε άλλο κράτος. Οι απαιτήσεις της Εντολής περιλαμβάνουν τα εξής στοιχεία αναφορικά με την κατοχή : 1) η κατοχή πρέπει να είναι ειρηνική 2) η κατοχή πρέπει να είναι δημόσια 3) η Κατοχή πρέπει να είναι για μεγάλο χρονικό διάστημα.

⁸⁵ Τον Δεκέμβριο του 1961 η Δημοκρατία της Ινδίας προσάρτησε τις πρώην Πορτογαλικές ινδικές περιοχές της Γκόα, του Δαμάν, και του Δίου. Αυτή η πράξη από την μια πλευρά χαρακτηρίζεται ως «Απελευθέρωση της Γκόα», ενώ υπάρχει και μια άλλη άποψη χαρακτηρίζοντάς την ως « Εισβολή της Γκόα». Αρχικά η Γκόα βρέθηκε κάτω υπό στρατιωτική διοίκηση. Τον Ιούνιο του 1968, η στρατιωτική διοίκηση αντικαταστάθηκε από πολιτική κυβέρνηση. Πηγή:
https://en.wikipedia.org/wiki/Annexation_of_Goa

Η Εντολή είναι η απόκτηση μιας επικράτειας, όπου η κατοχή είναι η απόκτηση μιας κατάστασης «κανενός χώρα» (**terra nullius**⁸⁶).

Ωστόσο, το Διεθνές Δίκαιο δεν ορίζει καθορισμένη προθεσμία εντολής. Η απόκτηση μιας επικράτειας με την βία υπήρξε ιστορικά αναγνωρισμένη ως νόμιμη μέθοδος για την απόκτηση της κυριαρχίας, αλλά ήταν παράνομη στο Διεθνές Δίκαιο από τότε που άρχισε να υπάρχει ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών⁸⁷.

Η Κατοχή σε μια συγκεκριμένη επικράτεια είναι μια προσωρινή κατάσταση και βασίζεται σε ένα τετελεσμένο γεγονός. Το κράτος που ασκεί την κατοχή δε χάνει τον χαρακτήρα του ως κράτος, ούτε όμως και την κυριαρχία, αλλά περιορίζεται μόνο όσον αφορά στην άσκηση των δικαιωμάτων του. Με την προσάρτηση το κράτος καταφέρνει να ενσωματώσει ένα μεγάλο μέρος των κατεχόμενων εδαφών, ή όλο το τμήμα. Με την πολιτική του εποικισμού που έχει εφαρμόσει το Ισραήλ από το 1967, ως στόχο έχει την προσάρτηση των εδαφών στο κύριο τμήμα του. Η Ειδική Επιτροπή που ασχολείται με τα αναφαίρετα Δικαιώματα των Παλαιστινίων, συγκέντρωσε σε έρευνά της στοιχεία για την πολιτική εποικισμού που έχει αναπτύξει το Ισραήλ στα Κατεχόμενα Εδάφη από το 1967.

Στις 24 Οκτωβρίου 1988 εκδίδεται, «Έκθεση της Ειδικής Επιτροπής» (A/43/694), που ερευνά τις Ισραηλινές πρακτικές που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα του πληθυσμού στις κατεχόμενες περιοχές.

Στη συγκεκριμένη έκθεση παρατίθενται γραπτές και προφορικές μαρτυρίες για την εξέγερση του παλαιστινιακού πληθυσμού κατά της κατοχής, για τις γενικές εξελίξεις και δηλώσεις πολιτικής, ισραηλινοί έποικοι, μυστικοί ακτιβιστές, πληροφορίες για τους εποίκους, δραστηριότητες που επιδρούν τον πολιτικό πληθυσμό, θεραπεία κρατουμένων, προσάρτηση και εποικισμοί, πολιτική και μέτρα, πληροφορίες σχετικά με το έδαφος της Συρίας στο πλαίσιο της κατοχής. Η κατάσταση στις κατεχόμενες περιοχές προκάλεσε αντιδράσεις καθώς παρατηρήθηκαν φυλακίσεις χιλιάδων Παλαιστινίων σε διάφορα κέντρα κράτησης και στο ίδιο το

⁸⁶ Ο Νομικός Όρος « terra nullius» είναι Λατινική έκφραση και σημαίνει « Χώρα του Κανενός», είναι ένας σημαντικός όρος για το Διεθνές Δίκαιο και μπορεί να δικαιολογήσει την απαίτηση μιας επικράτειας να αποκτηθεί από ένα άλλο κράτος. Για μια λεπτομερή ανάλυση του όρου βρίσκεται στο βιβλίο του Michael Connor. Connor, Michael. (2005). The Invention of Terra Nullius, Sydney: Macleay Press

⁸⁷ Ανακτήθηκαν από: <http://internationallawu.blogspot.com/>

Ισραήλ, στερούνται το δικαίωμα δίκαιης δίκης, επιδεινώνοντας την κατάσταση μεταξύ των δύο λαών.⁸⁸

Τα Ηνωμένα Έθνη έχοντας λάβει υπόψιν την κατάσταση που επικρατεί στα Κατεχόμενα Εδάφη, ανησυχώντας για τα μεγάλα ποσοστά βίας με την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Παλαιστινίων, και δίνοντας μεγάλη προσοχή στις Συμβάσεις της Γενεύης, υπέγραψε ψήφισμα με αριθμό 2851 στις 20 Δεκεμβρίου 1971⁸⁹. Το συγκεκριμένο ψήφισμα ζητά από το Ισραήλ να εγκαταλείψει τις συγκεκριμένες πολιτικές και πρακτικές όπως:

- i. Την Προσάρτηση οποιουδήποτε τμήματος των κατεχόμενων αραβικών εδαφών.
- ii. Την εγκαθίδρυση Ισραηλινών εποικισμών στις περιοχές αυτές και την μεταφορά μέρους αμάχων πληθυσμών στην κατεχόμενη περιοχή.
- iii. Την καταστροφή και την κατεδάφιση χωριών, καταφυγίων και σπιτιών και την κατάσχεση και την απαλλοτρίωση περιουσίας.
- iv. Την εκκένωση, την μεταφορά, την απέλαση και την απομάκρυνση των κατοίκων των κατεχόμενων αραβικών εδαφών.
- v. Η άρνηση του δικαιώματος των προσφύγων και των εκτοπισμένων να επιστρέψουν στα σπίτια τους.
- vi. Η κακομεταχείριση και τα βασανιστήρια φυλακισμένων και κρατουμένων.
- vii. Την Συλλογική ποινή.

Στη συνέχεια αναφέρεται ότι το Ισραήλ είναι αναγκασμένο να επιτρέψει στους πληθυσμούς που έχουν εκδιωχθεί από τις κατεχόμενες περιοχές να επιστρέψουν στις οικίες τους. Επιπλέον τονίζει ότι τα μέτρα που έλαβε το Ισραήλ όσον αφορά την εγκατάσταση κατεχομένων εδαφών, συμπεριλαμβανόμενης και της Ιερουσαλήμ, θεωρούνται **εντελώς άκυρα**.⁹⁰ Το Ισραηλινό Κράτος θα πρέπει να σεβαστεί τις Συνθήκες της Γενεύης και να υπάρξει μια σωστή συνεργασία με την Ειδική Επιτροπή, ώστε να διασφαλιστούν τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα στις κατεχόμενες επικράτειες.

⁸⁸ Ανακτήθηκε από: <https://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/9216F6A5267BA65C052566190057021E>

⁸⁹ Ανακτήθηκε από :

<https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/DC39D8D9B0DADCF6852560DE006B70B5>

⁹⁰ Βλέπε την 4η παρατήρηση του Ψηφίσματος: « *Reaffirms that all measures taken by Israel to settle the occupied territories, including occupied Jerusalem, are completely null and void;*»

Τον Δεκέμβριο του 1977, εκδίδεται ξανά ψήφισμα (32/91)⁹¹ το οποίο αναφέρει όσα έχουν αναφερθεί στα προηγούμενα, προσθέτοντας ότι καταδικάζει επιπλέον το Ισραήλ, για την δήμευση και την απαλλοτρίωση που έχει πραγματοποιήσει εις βάρος των αραβικών περιουσιών και τις υπόλοιπες συναλλαγές που έχει πραγματοποιήσει για την απόκτηση γης μέσω των ισραηλινών αρχών, ισραηλινών ιδρυμάτων και ισραηλινών πολιτών. Ακόμα, αναφέρεται ως σημαντικό αδίκημα η λεηλασία και η καταστροφή των αρχαιολογικών και πολιτιστικών αγαθών, η παρέμβαση σχετικά με τις θρησκευτικές ελευθερίες και πρακτικές, τα οικογενειακά δικαιώματα και έθιμα. Κατακρίνεται η παράνομη εκμετάλλευση του φυσικού πλούτου, των πόρων και συνάμα του πληθυσμού στα κατεχόμενα εδάφη.

Τονίζεται ξανά, ότι για οποιαδήποτε πράξη του Ισραήλ που αφορά στην δημογραφική μεταβολή, το φυσικό χαρακτήρα, τη θεσμική διάρθρωση ή το καθεστώς των κατεχόμενων εδαφών ή οποιοδήποτε άλλο μέρος, συμπεριλαμβανομένης και της Ιερουσαλήμ, θεωρείται ανεπίτρεπτη. Η πολιτική του Ισραήλ να εγκαθιστά στα κατεχόμενα εδάφη τον δικό του πληθυσμό και νέους μετανάστες, αποτελεί μια προφανή παράβαση της Σύμβασης της Γενεύης, η οποία είναι σχετική με τη Προστασία Πολιτών σε καιρό πολέμου, και τέλος με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.⁹²

Το Συμβούλιο Ασφαλείας στις 22 Μαρτίου 1979 εξέδωσε με τη σειρά του το ψήφισμα υπ' αριθμόν 446, με στόχο να καταδικάσει τις πολιτικές πρακτικές του Ισραήλ στα κατεχόμενα εδάφη. Στο εν λόγω ψήφισμα, τονίζεται η αδήριτη ανάγκη για ειρήνη στη Μέση Ανατολή και με αυστηρότητα αποδοκιμάζεται η στάση του Ισραήλ απέναντι στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας (237) της 14ης Ιουνίου 1967. Επιπρόσθετα, καθορίζεται μια επιτροπή τριών μελών, η οποία θα διοριστεί από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου με κύριο στόχο την εξέταση της κατάστασης των οικισμών στα αραβικά εδάφη, που βρίσκονται υπό κατοχή από το 1967, συμπεριλαμβανομένης και της Ιερουσαλήμ.⁹³

⁹¹ Ανακτήθηκε από:

<https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/963FFF28004A1C1E852560DD006C75BF>

⁹² Γενικότερα γίνεται σαφές ότι η Ειδική Επιτροπή, ο Ερυθρός Σταυρός σε συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη θα συνεχίσουν να ερευνούν την κατάσταση στα κατεχόμενα Εδάφη και θα συγκεντρώνουν υλικό για τις παράνομες πολιτικές του Ισραήλ.

⁹³ Ανακτήθηκε από: <http://unscr.com/en/resolutions/446>

Ανατρέχοντας στα άρθρα των ψηφισμάτων και των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί όλα αυτά τα χρόνια, διαπιστώνεται ότι ο κύριος στόχος τους είναι αφενός μεν να εντοπίσει τις παραβάσεις του Ισραήλ στα κατεχόμενα εδάφη , αφετέρου δε να προταθούν λύσεις για μια ομαλή πολιτική διέξοδο στις περιοχές αυτές και την επίτευξη ειρήνης μεταξύ των δύο λαών.

II. Πολιτικές του Ισραήλ

Ένα σημαντικό ερώτημα που εγείρεται σχετίζεται με το ποια ήταν η αιτία για την καθιέρωση στρατιωτικής παρουσίας στα κατεχόμενα εδάφη μετά τον πόλεμο του 1967. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό εντοπίζεται στην ύπαρξη σχεδίου της ισραηλινής πολιτικής διακανονισμού για θέματα ασφαλείας, γνωστό ως σχέδιο Yigal Allon (Yigal Allon Project). Η ονομασία του Σχεδίου αποδίδεται στον ισραηλινό υπουργό Yigal Allon, ο οποίος συνέταξε το σχέδιο αυτό λίγο μετά τον πόλεμο των Έξι Ημερών το 1967. Στόχος του σχεδίου ήταν να δημιουργηθεί μια ζώνη ασφαλείας μεταξύ της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας.

Το Σχέδιο Αλλόν θεωρήθηκε απαραίτητο για την άμυνα του Ισραήλ. Πιο συγκεκριμένα το Ισραήλ δε σκόπευε να γυρίσει στα σύνορα που κατείχε πριν το πόλεμο του 1967 και έτσι ο ποταμός Ιορδάνης θα αποτελούσε ένα «αμυντικό σύνορο».⁹⁴ Εντέλει, το σχέδιο δεν τέθηκε σε εφαρμογή ποτέ , αλλά ούτε απορρίφθηκε και ποτέ. Το τελικό πάντως αποτέλεσμα ήταν ότι έδωσε δυνατή ώθηση να επεκτείνει το Ισραήλ την εποικιστική πολιτική του σε μεγάλο βαθμό στην περιοχή της Δυτικής Όχθης και της Γάζας.

Όπως αναφέρει ο καθηγητής των Διεθνών Σχέσεων, Avi Shlaim, στο βιβλίο του *The Iron Wall*, εκτός από το Σχέδιο Αλλόν, προτάθηκε στην πορεία από τον Moshe Dayan ένα άλλο διαφορετικό σχέδιο , το οποίο έφερε την ονομασία «τέσσερις γροθιές» (four fists). Η κάθε μια γροθιά θα ήταν μεγάλες στρατιωτικές βάσεις, οι οποίες θα περιστοιχίζονταν από πολιτικούς οικισμούς, δίπλα σε δρόμους που θα συνδέονταν με την Πράσινη Γραμμή (ενν. τα προπολεμικά σύνορα). Αυτό το σχέδιο

⁹⁴ Με βάση την έρευνα της Yehudit Auerbach, επικεφαλής του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Επικοινωνιακών Σπουδών και της Hemda Ben-Yehuda, Ανώτερη Λέκτωρ στο Τμήμα Πολιτικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Bar-Ilan, υποστήριξαν τα παραπάνω στο Journal of Conflict Resolution το 1991, προσθέτουν ότι το Σχέδιο Allon θα αποτελούσε μέρος μιας ειρηνευτικής διαδικασίας (συμφωνίας) με την Ιορδανία.
Auerbach, Y & Ben-Yehuda, H. (1991). Attitudes to an Existence Conflict: Allon and Peres on the Palestinian Issue, 1967-1987. Journal of Conflict Resolution.

διέφερε με το προηγούμενο, διότι αυτή την φορά αφορούσε την τοποθέτηση ισραηλινών πληθυσμών σε περιοχές με πυκνό αραβικό πληθυσμό δίπλα στις αραβικές πόλεις της Τζενίν, Νάμπλους, Ραμαλάχ και Χεβρόνα. Παρά το γεγονός ότι αυτό ήταν και το αρνητικό σημείο του σχεδίου του Dayan, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την πραγματοποίησή του, τοποθετώντας 5 στρατιωτικές βάσεις, αλλά χωρίς την ύπαρξη των πολιτικών οικισμών⁹⁵.

Καθώς το Υπουργικό Συμβούλιο συνέχισε τις συζητήσεις του για τον εποίκισμou στα κατεχόμενα εδάφη, το Σχέδιο Αλλόν επανέρχεται ξανά στην επιφάνεια, και αυτή την φορά θα είναι το επίκεντρο της κυβερνητικής πολιτικής του Ισραήλ. Η περίοδος που ξεκινά η εποίκιστική πολιτική του Ισραήλ διαρκεί από το 1967 μέχρι και το 1977, με το Εργατικό Κόμμα να σχεδιάζει μεθοδικά, καλύπτοντας όλες τις Αραβικές περιοχές. Βέβαια κάποιες από αυτές διέφεραν μεταξύ τους όσον αφορά στην πολιτική και στρατιωτική τακτική, ωστόσο το Εργατικό Κόμμα δεν αργεί να συνειδητοποιήσει ότι η συγκρότηση του Κράτους θα καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από την πολιτική του εποίκισμou, αποτελώντας σημαντικό κομμάτι Στρατηγικής και Πολιτικής σημασίας. Βέβαια, στην πορεία τα επιχειρήματα για την ασφάλεια των περιοχών αναμείχθηκαν με οικονομικά και θρησκευτικά χαρακτηριστικά για την ισραηλινή επικράτηση στις κατεχόμενες περιφέρειες.⁹⁶

Ο πολιτικός επιστήμων Ahron Bregman, στο βιβλίο του *Cursed Victory in the Occupied Territories* αναφέρει ότι, όταν οι Ισραηλινοί κατευθύνθηκαν στην περιοχή της Δυτικής Όχθης, ο παλαιστινιακός πληθυσμός έφθανε στους 670.000 με την Ανατολική Ιερουσαλήμ να περιλαμβάνει 35.000.⁹⁷

⁹⁵ Από αυτό το σημείο και μετά ξεκινούν οι συζητήσεις για το Σχέδιο Αλλόν όσον αφορά τους εποίκισμou, οι Άραβες ηγέτες στην πρώτη συνάντηση μετά τον πόλεμο του Ιούνη, ανακοίνωσαν με αποφασιστικότητα: καμία αναγνώριση, καμία διαπραγμάτευση και όχι ειρήνη με το Ισραήλ. Βλ. Shlaim, A. (2001). *The Iron Wall. Israel and the Arab World*. London: Allen Lane

⁹⁶ Όπως έχει αναφέρει και η Ann Mosely Lesch στο *Journal of Palestine Studies* η Κυβέρνηση Likud εξέφρασε την εξής γνώμη: « Η κυβέρνηση θα σχεδιάσει, θα εγκαθιδρύσει και θα ενθαρρύνει την αστική ανάπτυξη και τον αγροτικό οικισμou στο έδαφος της Πατρίδας» η Ισραηλινή Κυβέρνηση Begin, νομομοποίησε στην περιοχή της Δυτικής Όχθης τρεις εποίκισμou : Kaddum, Ofra , Ma'ale Adumim. Είχε ξεκινήσει η εφαρμογή τω σχεδίων.

Πηγή: Mosely Lesch, A. (1977). *Israeli Settlements in the Occupied Territories, 1967-1977*. *Journal of Palestine Studies*, Vol. 7, No.1, σελ. 26-27

⁹⁷ Ο ρυθμός της ζωής στην συγκεκριμένη περιοχή ήταν αργή. Η εκτεταμένη οικογένεια και η κοινότητα κατείχαν σημαντικό ρόλο. Γυναίκες αντλούσαν νερό από τα πηγάδια και οι αγρότες όργωναν χωράφια με ξύλινο άροτρο. Δραματική αλλαγή παρατηρήθηκε μετά τον πόλεμο, με τους Ισραηλινούς να κατεδαφίζουν ολόκληρα χωριά, με παράδειγμα την περιοχή Latrun. Βλ. Bregman, A.

Επίσης, ο Bregman, παραθέτει περιγραφή ενός Ισραηλινού στρατιώτη (ο οποίος έγινε στην πορεία συγγραφέας) σχετικά με τον ερχομό του ισραηλινού στρατού στα διπλανά παλαιστινιακά χωριά της περιοχής Latrun (Imwas, Beit Nuba, Yalu). Τους είχε δοθεί εντολή να ερευνήσουν τα χωριά, να πάρουν οποιονδήποτε άντρα φυλακισμένο, ενώ στους υπόλοιπους άοπλους θα δινόταν ένα συγκεκριμένο χρονικό όριο να μαζέψουν τα υπάρχοντά τους και στην συνέχεια να μετακινηθούν από αυτές τις περιοχές. Τα χωριά αυτά καταστράφηκαν από μηχανήματα. Πιο συγκεκριμένα 10.000 Παλαιστίνιοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και τις περιουσίες τους και δεν τους επιτράπηκε να γυρίσουν ξανά πίσω. Καταστράφηκαν 375 σπίτια στο χωριό Imwas , 535 στο Yalu, 550 στο Beit Nuba⁹⁸.

Αξίζει να αναφερθεί ότι μετά τον πόλεμο του 1967, οι ισραηλινές κυβερνήσεις, ήρθαν αντιμέτωπες με την εκπλήρωση του εποικισμού σε όλα τα σημεία του χάρτη που αναφέρονται στην Βιβλική Χώρα του Ισραήλ. Παρακάτω, θα αναφερθούν οι ενέργειες του Ισραηλινού Εργατικού Κόμματος, καθώς και της θρησκευτικής ομάδας Gush Emunim στην περιοχή της κοιλάδας του Ιορδάνη, περιλαμβάνοντας φυσικά την Δυτική Όχθη. Το Ισραήλ εποικίζει τις περιοχές με μεγάλη στρατηγική σημασία με τη δικαιολογία της ασφάλειας, ως μιας μείζονος πολιτικής προτεραιότητας.

Το Ισραήλ βέβαια, επιθυμούσε να έχει υπό τον έλεγχο της περιοχές, χωρίς τους αραβικούς πληθυσμούς της. Η αλλαγή της Ιερουσαλήμ μετά τον πόλεμο του 1967, πήρε μεγάλες διαστάσεις, με το Εργατικό Κόμμα να βρίσκεται στην εξουσία κατάφερε να αλλάξει τον αραβικό χαρακτήρα της πόλης με την καταστροφή της συνοικίας Maghariba (Moroccan Quarter), μετατρέποντάς την σε Εβραϊκή Συνοικία, διώχνοντας του αραβικούς κατοίκους από την περιοχή. Η συνοικία ήταν υψίστης σημασίας, διότι είχε κατασκευαστεί πάνω από 700 χρόνια⁹⁹

Με δήμαρχο τον Teddy Kollek, δόθηκε εντολή για την κατεδάφιση της συνοικίας με στόχο να επεκταθεί ο δρόμος για το Δυτικό Τείχος που ζητούσαν οι Εβραίοι για να

(2015). Cursed Victory: A History of Israel and the Occupied Territories. London: Pegasus Books. σελ. 5-6

⁹⁸ Στην θέση του Beit Nuba, ιδρύθηκε νέος εβραϊκός οικισμός, ονομαζόμενος Mevo Horon.

Bregman, A. (2015). Cursed Victory: A History of Israel and the Occupied Territories. London: Pegasus Books. σελ. 5-6

⁹⁹ βρισκονταν στην νοτιοανατολική γωνία της Παλιάς Πόλης της Ιερουσαλήμ, όπου συνόρευε με τον δυτικό τοίχο του ναού στα ανατολικά, τα τείχη της Παλαιάς Πόλης στα νότια, και την εβραϊκή συνοικία στα δυτικά. Ήταν μια θρησκευτική ιδιοκτησία από τον γιο του Saladin στα τέλη του 12ου αιώνα. Ανακτήθηκε από: https://en.wikipedia.org/wiki/Moroccan_Quarter#cite_note-FOOTNOTEHiltermann199555-2

προσευχηθούν εκεί. Όπως αναφέρει ο Thomas Abowd στο *The Moroccan Quarter: A History of the Present*, η συγκεκριμένη καταστροφή είναι απόδειξη εθνοκάθαρσης. Οι Παλαιστίνιοι με τον ερχομό των Ισραηλινών ήρθαν αντιμέτωποι με σκληρές συνθήκες, καθώς πολιτικοί, στρατιωτικοί, κατέφθασαν στην πόλη της Ιερουσαλήμ με στόχο την αλλαγή της. Οι κάτοικοι της περιφέρειας συνοικίας όφειλαν να εγκαταλείψουν τα υπάρχοντά τους. Πιο συγκεκριμένα στις 10 Ιουνίου 1967, δόθηκε διορία δύο ωρών να φύγουν από τα σπίτια τους. Στις περιπτώσεις που οι κάτοικοι αρνούντο να εγκαταλείψουν τις οικίες τους, εκδιώκονταν δια της βίας από τις ισραηλινές αρχές, με την παρουσία μπουλντόζων και προβολέων. Πέρα από αυτό το δυσάρεστο γεγονός, μια γυναίκα δεν άκουσε τα καλέσματα για εκκένωση και θάφτηκε ζωντανή κάτω από τα ερείπια εκείνο το απόγευμα. Το πτώμα της βρέθηκε την επόμενη μέρα στα χαλάσματα του σπιτιού της. Στις 11η Ιουνίου 135 σπίτια της συνοικίας ήταν κατεδαφισμένα.¹⁰⁰

Η Κυβέρνηση Likud, όταν ανέλαβε την εξουσία το 1977, κατάφερε να εποικίσει τις Αραβικές συνοικίες της Ιερουσαλήμ παράνομα, χρησιμοποιώντας βία, διώχνοντας του κατοίκους και εγκαθιστώντας ισραηλινούς στις περιοχές αυτές. Μέχρι τον Μάη του 1977, σύμφωνα με τον Bregman, δημιουργήθηκαν 24 οικισμοί στην Δυτική Όχθη με 3.200 εποίκους, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η Ιερουσαλήμ. Με το σχέδιο Αλλόν και του Νταγιάν αυτό που παρατηρήθηκε είναι ότι η οικονομία μετατράπηκε σε «οικονομική αποικιοκρατία». Αυτό σημαίνει ότι το Ισραηλινό Κράτος κατάφερε να έχει φθηνό εργατικό δυναμικό και ανάγκασε τους Παλαιστίνιους να αγοράζουν ισραηλινά μεταποιημένα αγαθά, ενώ παράλληλα ο έλεγχος του νερού βρισκονταν υπό ισραηλινή εποπτεία, με αποτέλεσμα η παλαιστινιακή γεωργία να καταρρεύσει.¹⁰¹

Το Ισραηλινό Κράτος εκτός από την πολιτική των κατεδαφίσεων και των διωγμών, κατάφερε να εισβάλει στην καθημερινότητα των Αράβων κατοίκων με σκληρό έλεγχο. Η ισραηλινή γραφειοκρατία έφτασε σε σημείο της καταγραφής συνηθειών, από τα υλικά αγαθά μέχρι και διατροφικές προτιμήσεις τους. Πριν την έκδοση στατιστικών στοιχείων και αναλύσεων, καθιερώθηκε καταμέτρηση ζώων,

¹⁰⁰ Ο Thomas Abowd αναφέρει στο άρθρο του και την περίοδο πριν τον πόλεμο του 1967 όσον αφορά την Ιερουσαλήμ και την Μαροκινή Συνοικία. Πολλοί μετά την κατεδάφιση των οικιών κατέφυγαν στο Μαρόκο ή απλά παρέμειναν στην Ιερουσαλήμ κοντά στην συνοικία. Abowd, Thomas (2000). *The Moroccan Quarter: A History of the Present*. The Institute for Palestine Studies. (7). 6-16.

¹⁰¹ Bregman, A. (2015). *Cursed Victory: A History of Israel and the Occupied Territories*. London: Pegasus Books σελ. 53-54

ψυγείων, αυτοκινήτων, μαγαζιών. Επιπλέον, επιστολές που προέρχονταν από άλλες περιοχές της Δυτικής Όχθης ή ακόμη και από το εξωτερικό, ελέγχονταν από τις ισραηλινές αρχές. Ακόμη, καταγράφηκε και η διατροφική αξία του καλαθιού των Παλαιστινίων¹⁰².

Το 1967 εκδόθηκε η στρατιωτική διαταγή Νο.101, η οποία ορίζει ότι οποιαδήποτε συζήτηση περί πολιτικού θέματος θα απαγορεύεται, όπως και δημοσιεύσεις που αφορούν στην κατάσταση στα Κατεχόμενα εδάφη. Από τη στιγμή που η εντολή δεν ορίζει το σαφές περιεχόμενο της συζήτησης, οποιαδήποτε στιγμή μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως όπλο βίας και καταστολής και θεωρείται ως κίνηση καταπάτησης της ελεύθερης έκφρασης και διατύπωσής της. Ο περιορισμός ενός ευρέος φάσματος θεμάτων και η ασάφεια του περιεχομένου της διαταγής, καταπατά βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και δημιουργείται έδαφος για σκληρή χρήση βίας και ένοπλων συγκρούσεων, αλλά και πολιτικών, διπλωματικών διενέξεων.

Πιο συγκεκριμένα:

- Για οποιαδήποτε συγκέντρωση στη Δυτική Όχθη δέκα ατόμων, είναι υποχρεωτική η λήψη άδειας, αφού μια τέτοια συγκέντρωση προϋποθέτει εκ των προτέρων κίνδυνο για την δημόσια τάξη.
- Από τη στιγμή που η διαταγή δεν αφορά μόνο τη συνάθροιση σε δημόσια μέρη, συνεπάγεται ότι περιορίζει και τη συγκέντρωση σε ιδιωτικούς χώρους. Ο μικρός αριθμός των συμμετεχόντων που καθορίστηκαν στη διαταγή, δηλαδή μόνο δέκα, μπορεί να μετατρέψει πολλά άτομα σε παραβάτες επειδή εξέφρασαν τις απόψεις τους στα σπίτια τους και στην οικογένειά τους.
- Η έλλειψη αναλογικότητας μπορεί επίσης να διαπιστωθεί στην απαγόρευση που έχει επιβάλει η εντολή σε οποιαδήποτε δημοσίευση «που περιέχει πολιτική σημασία». Η διαταγή εφαρμόζεται σε όλους τους τύπους έκδοσης, δημοσίευσης, ανεξάρτητα την κυκλοφορία τους, ακόμη και αν έχουν εκδοθεί μια μόνο φορά. Δημοσίευση σε παλαιστινιακή εφημερίδα, που ασκεί κριτική στην ισραηλινή αρχή, μπορεί να θεωρηθεί παραβίαση της στρατιωτικής διαταγής.

¹⁰² Bregman, A. (2015). Cursed Victory: A History of Israel and the Occupied Territories. London: Pegasus Books σελ. 20-21

- Πολιτική διαμαρτυρία και χρήση εθνικών συμβόλων στα πλαίσια μιας ειρηνικής διαμαρτυρίας ή και στο επίπεδο ενός ιδιώτη θεωρούνται ανεπίτρεπτες όπως ορίζει η διαταγή.

Το τρίτο μέρος αφορά την ανάθεση αρμοδιοτήτων, ο ισραηλινός διοικητής έχει το δικαίωμα να αναθέτει τις αρμοδιότητές του σε οποιοδήποτε μέλος των δυνάμεων ασφαλείας, με απλά λόγια ο κάθε στρατιώτης που υπηρετεί στα κατεχόμενα εδάφη, εφόσον εξουσιοδοτηθεί, έχει την δυνατότητα να απαγορεύει τις συγκεντρώσεις, τις δημοσιεύσεις και να κλείνει τους δημόσιους χώρους για τις περιόδους που καθορίζει¹⁰³. Με την έκδοση τέτοιων διαταγών είναι φανερό ότι το Ισραηλινό Κράτος σε σωστή συνεργασία με τον στρατό μπορεί εύκολα και άμεσα να ελέγχει την οποιαδήποτε δραστηριότητα των παλαιστινίων, όποιος διαπράττει παράβαση, είτε θα φυλακίζεται, είτε θα έρθει αντιμέτωπος με μεγάλα πρόστιμα. Η άνιση μεταχείριση έχει ως αποτέλεσμα την απομόνωση και την περιθωριοποίηση των κατοίκων.

Η ανάγκη επαναεξοπλισμού του στρατού τόνωσε την αμυντική βιομηχανία. Ακόμη, ο κατασκευαστικός τομέας ανέκαμψε, εν μέρει ως αποτέλεσμα της αύξησης οικοδομών στην Ιερουσαλήμ. Οι κάτοικοι των περιοχών παρείχαν φθηνό εργατικό δυναμικό και αγόραζαν φθηνά ισραηλινά προϊόντα. Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι, μετά τον πόλεμο ξεκίνησε το ισραηλινό τηλεοπτικό πρόγραμμα στις κατεχόμενες περιοχές. Το Ισραηλινό Κοινοβούλιο ενέκρινε την απόφαση αυτή, για την μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων, για «επείγουσες» ανάγκες, ενώ ο στόχος ήταν ο έλεγχος των Αράβων.¹⁰⁴

Η μετάδοση τηλεοπτικών εκπομπών ισραηλινού περιεχομένου και επιτυχιών έδινε, ολοένα και περισσότερο στους Ισραηλινούς την αίσθηση της ενότητας και της

¹⁰³ Το γεγονός ότι ένας απλό στρατιώτης μπορεί να έχει μια τέτοια δυνατότητα, σαν ένα κατώτερο στρατιωτικό κλιμάκιο υποβαθμίζει και εξευτελίζει τα δικαιώματα των κατοίκων, η έλλειψη σεβασμού είναι φανερή στο δικαίωμα έκφρασης και διατύπωσης απόψεων και εκδηλώσεων. Ανακτήθηκε από: https://www.btselem.org/demonstrations/military_order_101

¹⁰⁴ Η πρώτη μετάδοση έδειξε την τεράστια παρέλαση της νίκης στην Ιερουσαλήμ. Ο Tom Segen στο βιβλίο του '1967' σχολιάζει ότι τέτοιου είδους θεάματα και πολιτικές δεν διαφέρουν από την τακτική της Αμερικής. Η ανάγκη να νιώσουν οι ίδιοι Ισραηλινοί ότι βρίσκονται στο σπίτι τους υπήρξε μεγαλύτερη και επιτακτική. Οι βετεράνοι στρατιώτες μετά τον πόλεμο είχαν υψηλό ηθικό και κρίθηκαν ικανοί και απαραίτητοι για την άμυνα του Ισραήλ. Πολύ γρήγορα βελτιώθηκαν και οι τηλεφωνικές και γραφειοκρατικές υπηρεσίες. Segen, T. (2007). 1967: Israel, the War and the Year That Transformed the Middle East. (J. Cohen, translation). New York: Metropolitan Books Henry Holt and Company. (first publishing 29 May 2007). Σελ. 553-554

ομοιογένειας. Το πιο σημαντικό δεν ήταν, ότι κατάφεραν να ελέγξουν τα εδάφη, αλλά ότι ήλεγχαν τις ζωές τους, τον δικό τους ρυθμό και καθημερινότητα.

Ο Tomas Segev αναφέρει, ότι εκτός από την στρατιωτική και μη στρατιωτική παρουσία στα κατεχόμενα εδάφη, ενσωματώθηκε γρήγορα ένας κύκλος από αξιωματικούς, κεντρικά γραφεία, διάφορα τμήματα και κλάδοι, πτέρυγες, διοικητήρια και φυλακές με την παρουσία δημοσίων υπαλλήλων. Γενικότερα, αυτό που παρατηρήθηκε είναι, ότι δημιουργούνταν μια διαρκής ανάγκη για παρέμβαση στην καθημερινή ζωή των κατοίκων, με αποτέλεσμα στην ύπαρξη υπηρεσιών διοικητικού χαρακτήρα, θεσπίζοντας νόμους και διατάγματα χωρίς καμία σαφή πολιτική, αγγίζοντας τα όρια της αυθαιρεσίας.¹⁰⁵

Τον Ιούλιο του 1967, το προσωπικό της στρατιωτικής κυβέρνησης, όρισε οργανόγραμμα, στην έδρα της Κεντρικής Διοίκησης, έξι θέσεις κατόχων απασχόλησης και εξήντα ένα κυβερνητικούς μηχανισμούς, περιλαμβάνοντας υπαλλήλους τουρισμού, αξιωματικούς αρχαιολογίας και υπάλληλος προσωπικού για ασφάλιση. Στην πορεία, θεσπίστηκε, διοικητικό συμβούλιο γενικών υπουργείων, για την διαχείριση πολιτικών ζητημάτων, το συμβούλιο αυτό περιείχε πολλές επιτροπές, η οποία μια από αυτές συμπεριλαμβάνει καθηγητές από το Εβραϊκό Πανεπιστήμιο. Πλήθος ομάδων ορίστηκαν, για να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να παρακολουθούν. Ο Εκπρόσωπος του Υπουργείου Θρησκευμάτων δημοσίευσε μια λίστα, με δεκάδες εβραϊκές ιερές τοποθεσίες, συμπεριλαμβάνοντας και τάφους.¹⁰⁶

Η γραφειοκρατική οργάνωση του Ισραηλινού Κράτους δεν είχε σκοπό, να εξυπηρετήσει μόνο τις στρατιωτικές επιχειρήσεις και ανάγκες, επιθυμούσε να εκμεταλλευτεί κάθε κομμάτι που κατείχε πλέον το Ισραήλ. Κάθε υπουργείο με τους δημόσιους υπαλλήλους, είχε και σχέδιο για την καλύτερη διαχείριση της εβραϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς. Στρέφοντας, το βλέμμα προς τον τομέα της γεωργίας, οι Ισραηλινοί φρόντισαν να επωφεληθούν. Όπως, αποδείχθηκε υπήρξε κερδοφόρο και σημαντικό οικονομικό κίνητρο για το Ισραηλινό Κράτος. Η περιοχή της Κοιλιάδας

¹⁰⁵ Οι συγκρούσεις συμφερόντων και αντιπαραθέσεις δεν ήταν λίγες, όχι μόνο στο θεσμικό επίπεδο αλλά και σε προσωπικό. Πολλές φορές παρατηρήθηκαν διαφορές μεταξύ στρατιωτικών τομέων με τα άλλα σώματα ασφαλείας, αλλά και στο εσωτερικό των υπουργείων.

¹⁰⁶ Βρέθηκαν τάφοι του Ρουθ του Μοαβίτη και του Ισιάι (πατέρας του Βασιλιά Δαυίδ), του Προφήτη Ναθάν, και το βιβλίο του Σαμούλ. Βλ. . Segev, T. (2007). 1967: Israel, the War and the Year That Transformed the Middle East. (J. Cohen, translation). New York: Metropolitan Books Henry Holt and Company. (first publishing 29 May 2007) σελ. 463-465

του Ιορδάνη είναι σημαντική, λόγω των υδάτινων πόρων, τις καλές καιρικές συνθήκες και τις μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Αυτά τα τρία στοιχεία συνέβαλλαν στην γρήγορη ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας, με την εξαγωγή φρούτων και λαχανικών στην Ευρώπη και σε άλλες περιοχές. Οι Ισραηλινοί, εφόσον συνειδητοποίησαν ότι, ήταν κερδοφόρο για την οικονομία τους, προχώρησαν στην ίδρυση οικισμών στις περιοχές. Πρόσφεραν επιδόματα και χρηματοδοτήσεις διάφορων αγροτικών προγραμμάτων. Επέτρεψαν, στους κατοίκους να παραμείνουν στους τόπους απασχόλησης και να είναι απόλυτα συνδεδεμένοι με τις περιοχές αυτές. Όσον αφορά το θέμα του νερού, σύμφωνα με το B' Tselem,¹⁰⁷ η μεγαλύτερη διατήρηση ισραηλινού νερού βρίσκεται στην Κοιλάδα του Ιορδάνη (28 από τις 42 δεξαμενές).

Η ανατολική λεκάνη νερού είναι τόσο σημαντική που ενθάρρυνε ολοένα και περισσότερο την ισραηλινή επέκταση έχοντας πρόσβαση σε πηγές νερού , αρτεσιανών φρεατίων για την γεωργία , την βιομηχανία και την καθημερινή χρήση. Οι κάτοικοι της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας υποφέρουν από έλλειψη νερού, ήδη από το 1967, και τις περισσότερες φορές το νερό δεν είναι πόσιμο.¹⁰⁸ Η καταστροφή δεξαμενών και η παρεμπόδιση της πρόσβασης σε αυτές, από τις ισραηλινές αρχές αναγκάζουν, τους κατοίκους να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να καταφύγουν στα διπλανά αραβικά κράτη, για μια καλύτερη τύχη. Δεκάδες κοινότητες αντιμετωπίζουν, το πρόβλημα έλλειψης νερού (Area C κυρίως, γύρω στα 30,000 άτομα, 180 κοινότητες). Η μέση κατανάλωση νερού από τις κοινότητες υπολογίζονται γύρω 20 λίτρα την ημέρα ανά άτομο. Επιπλέον, οι κάτοικοι αγοράζουν νερό αρκετές φορές ακριβότερο από την τιμή του δημοσίου νερού. Τα δεξαμενόπλοια

¹⁰⁷ B' Tselem (μτφ: Στην εικόνα του). Πρόκειται για έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό που στεγάζεται στην Ιερουσαλήμ, στόχος της είναι να καταγράψει την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις κατεχόμενες περιοχές. Προσπαθεί να δώσει ένα τέλος στην ισραηλινή κατοχή, δηλώνοντας ότι είναι η μοναδική λύση για την διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενίσχυση δημοκρατίας, ελευθερίας και ισότητας και στους δύο λαούς, Ισραηλινούς και Παλαιστίνιους. Ενδιαφέρον άρθρο για τις δεξαμενές και την εθνοκάθαρση ως στρατηγική του Ισραήλ βρίσκεται στο Palestine Israel Journal παρέχοντας και εκτιμήσεις για κατεδαφίσεις σπιτιών και απελάσεις πληθυσμών μέχρι και σήμερα (2014, 2016). Tofakji, K. (2016). Settlements and the Ethnic Cleansing in the Jordan Valley. Palestine- Israel Journal of Politics, Economic and Culture, 21, (3), σελ. 81-87

¹⁰⁸ Να προστεθεί ότι με την Συμφωνία του Όσλο το 1995, το Ισραήλ εξακολουθούσε μέχρι και σήμερα να ελέγχει τις πηγές ύδατος. Το πρόβλημα σε αυτή την περίπτωση είναι ότι 80% του νερού της Δυτικής Όχθης που αντλείται από ένα ισραηλινό- παλαιστινιακό πόρο θα δίνεται για ισραηλινή χρήση, ενώ το 20% θα δοθεί στους παλαιστίνιους. Οι Ισραηλινοί θα έχουν απεριόριστη χρήση του νερού, ενώ θα προσφέρεται στους Παλαιστίνιους μια καθορισμένη ποσότητα με αναλογία: 118 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων από ήδη υπάρχουσες γεωμετρήσεις, ενώ 70 με 80 εκατομμύρια από νέες. Ανακτήθηκε από: <https://www.btselem.org/water>

που μεταφέρουν το νερό, στις δεξαμενές είναι επικίνδυνο για την κατανάλωσή του, διότι δεν τηρούνται οι κανόνες υγιεινής.

Στην ίδια μοίρα βρίσκεται και η Λωρίδα της Γάζας, μέχρι και σήμερα. Το Ισραήλ έχει απαγορεύσει στην Γάζα η χρήση, οικοδομικών- κατασκευαστικών υλικών, όπως τσιμέντο και σίδηρο και άλλες πρώτες ύλες. Για την διαδικασία υποδομής, επισκευής υδρεύσεων και αποχετεύσεων, λόγω των ισραηλινών βομβιστικών επιθέσεων, είναι απαραίτητα αυτά τα υλικά. Το Ισραηλινό Κράτος απαγορεύει αυστηρά την χρήση τους. Η ακαταλληλότητα του ύδατος συνεχίζει μέχρι σήμερα καθώς μεγάλο ποσοστό έχει μολυνθεί και οι κάτοικοι έχουν σταματήσει την οικιακή χρήση του (96,2% δεν θεωρείται ασφαλές για την κατανάλωσή του) και τα επίπεδα διάδοσης μολύνσεων έχουν αυξηθεί.¹⁰⁹

Ο Ilan Pappé αναφέρει ότι οι Ισραηλινοί οραματίζονταν μια «φωτισμένη κατοχή» στις κατεχόμενες περιφέρειες, δίνοντας περισσότερη βάση στην Δυτική Όχθη και στην Λωρίδα της Γάζας.¹¹⁰ Όταν η Ισραηλινή ηγεμονία εγκαθιδρύθηκε, δεν θύμιζε μια «φωτισμένη» κατοχή. Η βία σε συνδυασμό με την πολιτική της απέλασης και του διωγμού, αποδεικνύει την κρίσιμη κατάσταση. Οι Ισραηλινοί ένιωθαν, ήδη κερδισμένοι από την περίοδο που είχε χορηγηθεί η Βρετανική Εντολή, αλλά ένα μεγάλο βάρος υπήρχε για τα μεγάλα ποσοστά αραβικού πληθυσμού.

Επιστρέφοντας στα χρόνια διακυβέρνησης Likud (Likud Years 1977), ο πρωθυπουργός Menachem Begin εξέφρασε την άποψη ότι είχε έρθει η στιγμή για ένα «Μεγαλύτερο Ισραήλ». Μια ιδεολογία που βασιζόταν, στο γεγονός της μείωσης του αραβικού πληθυσμού και της αύξησης του εβραϊκού. Ένα όνειρο να έρχεται ολοένα πιο κοντά στην πραγματικότητα. Κατά την διάρκεια των απελάσεων των κατοίκων από τις στρατιωτικές δυνάμεις, απαγορεύτηκε η κυκλοφορία και πραγματοποιήθηκαν πολλές φορές ανακρίσεις σε σημεία ελέγχου (Checkpoints) σε καθημερινή βάση.

Πολλοί ακτιβιστές και παρατηρητές βρέθηκαν στο στόχαστρο των στρατιωτικών δυνάμεων. Σε περιπτώσεις, διαδηλώσεων, με την χρήση

¹⁰⁹ Ανακτήθηκε από : <https://www.btselem.org/water>

¹¹⁰ Η Ιερουσαλήμ δεν ήρθε μόνο αντιμέτωπη με την πολιτική της απέλασης, αλλά από το τέλος του πολέμου του 1967, μπήκε σε ένα «πilotικό πρόγραμμα» για τους εποικισμούς. Με τον όρο «πilotικό» εννοεί ότι για την μετατροπή της Ιερουσαλήμ θα έπρεπε να υπάρχει ένας σοβαρός σχεδιασμός , από αρχιτεκτονικό μέχρι και περιβαλλοντικό. Παρόλα αυτά η Ιερουσαλήμ περικυκλώθηκε από προάστια με θέα αραβικές πόλεις. Pappé , I. (2006). A History of Modern Palestine: One Land, Two Peoples. United Kingdom: Cambridge University Press. σελ. 218-219.

Παλαιστινιακής σημαίας, πορείας, ή απεργίας στις κατεχόμενες περιοχές, η βία από τις ισραηλινές στρατιωτικές δυνάμεις ήταν εξαιρετικά μεγάλη.¹¹¹ Ο Μιλιταρισμός στο Ισραήλ είναι απόλυτα συνδεδεμένος, με την κυβερνητική πολιτική. Αυτό, συμβαίνει από την στιγμή, που το νομικό καθεστώς έχει παραχωρήσει το Ισραήλ, στην Δυτική Όχθη και στην Λωρίδα της Γάζας, δίνει το δικαίωμα στο στρατό να χρησιμοποιεί βία και σκληρότητα σε διαδηλώσεις πολιτικής διαδήλωσης, είτε ειρηνική, είτε ένοπλη. Οι Κατεχόμενες περιφέρειες έχουν χαρακτηριστεί εξ αρχής ως «εδάφη υπό επιτήρηση» (territories under custody) και θα επιβάλλεται στρατιωτικός νόμος.

Η φράση, «εδάφη υπό επιτήρηση», σημαίνει, ότι οι κάτοικοι των κατεχόμενων περιοχών, θα έχουν περιορισμένη δυνατότητα έκφρασης. Τα ανθρώπινα δικαιώματα καταπατώνται, στον βωμό των συμφερόντων και ο στρατιωτικός έλεγχος ορίζει τις συμπεριφορές των ανθρώπων.

Οι εποικισμοί, η κατεδάφιση χωριών και οικιών, η προσάρτηση της Ιερουσαλήμ, οι απελάσεις, οι νομοθεσίες και η ισραηλινή στρατιωτική υπεροχή κατάφεραν να περιορίσουν την παλαιστινιακή παρουσία. Όσον αφορά, το θέμα της ισραηλινής ταυτότητας και την ιδιότητα της ισραηλινής υπηκοότητας, έχουν θεσπιστεί νόμοι, από την δεκαετία του 1950. Στις 5 Ιουλίου 1950, το Ισραηλινό Κοινοβούλιο (Knesset) εξέδωσε «Νόμο Επιστροφής» (Law of Return). Ο Νόμος δίνει το δικαίωμα στους Εβραίους να εισέλθουν και να ζήσουν στην χώρα του Ισραήλ, αποκτώντας την ισραηλινή υπηκοότητα.

Στις 24 Ιουλίου 1967, οι Ισραηλινοί είχαν ήδη σχεδιάσει χάρτες για την τύχη της Ιερουσαλήμ μετά τον πόλεμο. Προχώρησαν στην έκδοση εντολής, για την κατάργηση οκταμελούς εκλεγμένου συμβουλίου της Αραβικής Ανατολικής Ιερουσαλήμ, δηλώνοντας, ότι οι Αραβικοί Δημοτικοί Υπάλληλοι, σε όλους τους τομείς της πόλης, θα γίνονταν προσωρινοί υπάλληλοι του Ισραηλινού Δήμου

¹¹¹ Λόγω της συγκεκριμένης ισραηλινής πολιτικής, δεν άργησε να αναπτυχθεί ισραηλινή εκστρατεία, ως κριτική για την πολιτική του ισραηλινού κράτους. Ξεκινώντας από την Ανατολική Ιερουσαλήμ απομακρύνθηκαν 4 προΐσταμένοι τον Ιούλιο 1967. Η απομάκρυνση των αξιωματούχων έγινε επειδή οι ίδιοι καλούσαν τον λαό να απέχουν από τις σκληρές πρακτικές ει βάρος των παλαιστινίων και να υιοθετούνταν μια πολιτική ανυπακοή όπως είχε υποδείξει ο Mahatma Gandhi. Pappé, I. (2006). A History of Modern Palestine. One Land, Two Peoples. United Kingdom: Cambridge University Press σελ. 195

Ιερουσαλήμ, μέχρι να εκδοθεί, απόφαση για διορισμό στον τομέα του Δήμου, με βάση, των αιτήσεων εργασίας.¹¹²

Παλαιστίνιοι που κατοικούσαν στην προσαρτημένη Ιερουσαλήμ, τους δόθηκε το δικαίωμα της διαμονής, δίνοντάς τους, έτσι, την ευκαιρία να κατοικούν εκεί, να εργάζονται στο Ισραήλ, να απολαμβάνουν το δικαίωμα ψήφου στις δημοτικές εκλογές, κοινωνική πρόνοια, και τέλος να ταξιδεύουν ελεύθερα σε όλο το Ισραήλ, ακόμη και στα κατεχόμενα εδάφη. Για εκείνους που επιθυμούσαν, να κατέχουν την πλήρη ισραηλινή ιθαγένεια, όφειλαν να παραιτηθούν από οποιαδήποτε άλλη υπηκοότητα.¹¹³

Τα οικονομικά προβλήματα στις κατεχόμενες περιοχές, βρίσκονταν στην πρώτη λίστα του Ισραήλ. Η ισραηλινή κατασκευαστική αγορά βασίστηκε, κατά κύριο λόγο στην βιομηχανία πέτρας, έτσι, οι εργάτες από τις περιοχές άρχισαν, να κατευθύνονται για εργασία στο Ισραήλ. Οι κάτοικοι της Δυτικής Όχθης είχαν, την δυνατότητα να προμηθεύσουν, φθινό εργατικό δυναμικό για τις ισραηλινές βιομηχανίες της κλωστοϋφαντουργίας και ζαχαροπλαστικής.¹¹⁴

Η δημογραφική μηχανική που έχει υιοθετηθεί, για την αύξηση και την διατήρηση της εβραϊκής παρουσίας, υλοποιείται μέσω τη θέσπιση νόμων. Οι εβραίοι, από όλες τις χώρες μπορούν να ζήσουν στο Ισραήλ, αποκτώντας την ισραηλινή ιθαγένεια ανεξάρτητα από την χώρα προέλευσης, αρκεί μόνο να αποδείξουν την Εβραϊκή τους καταγωγή. Οι ισραηλινές νομοθεσίες για τη δημογραφική μηχανική βρίσκονται, σε «κωδικοποιημένη» μορφή, δηλαδή αιτήσεις παλαιστινίων για διαμονή απορρίπτονται από τα εβραϊκά συμβούλια. Η ισραηλινή πολιτική δεν επιτρέπει τους παλαιστίνιους να μεταγκαθίστανται, διότι η κυβέρνηση θεωρεί, ότι κάτι τέτοιο ,θα έχει την δυνατότητα, να απορρίψει τυχόν επιστροφή εξόριστων παλαιστινίων. Στην

¹¹² Τα σχέδια ήταν ως εξής: τα παλαιστινιακά εργοστάσια παραγωγής αλκοόλ και τσιγάρων βρίσκονταν σε συγκεκριμένη περιοχή, εκτός των δημοτικών ορίων, άλλωστε τέτοια προϊόντα θεωρούνταν ανεπιθύμητα για τότε πουριτανό Ισραήλ. Έτσι η προσαρτημένη περιοχή της Ιερουσαλήμ περιείχε όσο το δυνατόν λιγότερους παλαιστίνιους και αραβικά στοιχεία για να διατηρηθεί η εβραϊκή παρουσία και να εδραιωθεί με το πέρασμα των χρόνων.

¹¹³ οι περισσότεροι προφανώς κατείχαν την Ιορδανική υπηκοότητα και επιπλέον όφειλαν να επιδεικνύουν κάποια γνώση και χρήση της εβραϊκής. Βλ. Bregman, A. (2015). *Cursed Victory: A History of Israel and the Occupied Territories*. London: Pegasus Books σελ. 10-11

¹¹⁴ Segev, T. (2007). *1967: Israel, the War and the Year That Transformed the Middle East*. (J. Cohen, translation). New York: Metropolitan Books Henry Holt and Company. (first publishing 29 May 2007) σελ. 468-469

περίπτωση των ισραηλινών ζευγαριών, το ισραηλινό δίκαιο αναγνωρίζει την ανάγκη για μετεγκατάσταση¹¹⁵.

Τον Σεπτέμβριο του 2000, ξέσπασε για ακόμη μια φορά Ιντιφάντα, η οποία διήρκησε μέχρι τον Φεβρουάριο του 2005, η συγκεκριμένη περίοδος χαρακτηρίστηκε από έντονη βία μεταξύ Ισραηλινών και Αράβων. Η αιτία της Παλαιστινιακής εξέγερσης, ήταν η κίνηση του Ariel Sharon¹¹⁶, με την επίσκεψή του στο Όρος του Ναού¹¹⁷ (Χάραμ ασ-Σαρίφ). Οι Άραβες Παλαιστίνιοι θεώρησαν την επίσκεψη του Ισραηλινού πολιτικού ως μεγάλη προσβολή, Παλαιστίνιοι διαδηλωτές πετούσαν πέτρες στην ισραηλινή αστυνομία, ο ισραηλινός στρατός με την σειρά του χρησιμοποίησε δακρυγόνα και σφαίρες από καουτσούκ.

Η κατηγοριοποίηση των πληθυσμών, ως Εβραίους και μη Εβραίους, είναι de facto θεσμικά ρατσιστικό γνώρισμα, για την Απαρτχάιντ πολιτική του Ισραήλ στις κατεχόμενες περιοχές.¹¹⁸ Αυτό, αποδεικνύεται, με την δημιουργία του Τείχους¹¹⁹, το εμπόδιο αυτό κατασκευάστηκε τον Ιούνιο του 2002, από τις Ισραηλινές Αρχές, δίνοντάς του την ονομασία «Τείχος Ασφαλείας». Η ανοικοδόμηση του εμποδίου έχει χαρακτηριστεί από τα Ηνωμένα Έθνη, ως παράνομο, καθώς δημιουργεί εθνικό και θρησκευτικό διαχωρισμό.

Οι Ισραηλινές αρχές ισχυρίστηκαν, ότι η αναγκαιότητα του Τείχους είναι απαραίτητη, για την ασφάλεια των Ισραηλινών πολιτών και την υπεράσπιση των εδαφών.¹²⁰ Η κατασκευή από μόνη της εκτείνεται, σε μήκος 687 χιλιόμετρα, και διαφέρει από περιοχή σε περιοχή. Στις αγροτικές περιοχές υπάρχουν, συρματοπλέγματα, στρατιωτικά μονοπάτια περιπολίας, μονοπάτια άμμου για τον

¹¹⁵ Τέτοιου είδους φυλετικές διακρίσεις στην δημόσια ζωή κάνει πιο δύσκολη την συμβίωση μεταξύ των Εβραίων και των Παλαιστίνιων, διότι σε γεωπολιτικό επίπεδο αναγνωρίζονται δυο φυλετικές ομάδες: Εβραίοι – Παλαιστίνιοι. Ανακτήθηκε από: <https://web.archive.org/web/20170316054753/https://www.unescwa.org/sites/www.unescwa.org/files/publications/files/israeli-practices-palestinian-people-apartheid-occupation-english.pdf>

¹¹⁶ Ο Ariel Sharon ήταν ηγέτης του ισραηλινού κόμματος Likud και διετέλεσε ως Πρωθυπουργός του Ισραήλ από το 2001 μέχρι το 2006.

¹¹⁷ Πρόκειται για έναν θρησκευτικό χώρο για τους Εβραίους, τους Χριστιανούς, τους Ρωμαίους και τους Μουσουλμάνους.

¹¹⁸ Τα Ηνωμένα Έθνη παρακολουθώντας τις εξελίξεις στις κατεχόμενες περιφέρειες στο Ισραήλ, εντόπισαν γνωρίσματα Απαρτχάιντ χαρακτηρίζοντας το Ισραηλινό Κράτος τον Νοέμβριο του 1976 ως «Ρατσιστικό Κράτος», εκδίδοντας Ψήφισμα Γενικής Συνέλευσης με αριθμό 3379. Ανακτήθηκε από: <https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/761C1063530766A7052566A2005B74D1>

¹¹⁹ Γνωστό ως Separation Wall ή Apartheid Wall.

¹²⁰ Βλέπε: Συνοπτική νομική θέση του Government of Israel in the Report of the Secretary-General που εκπονήθηκε σύμφωνα με το General Assembly resolution ES-10/13, UN Doc. A/ES-10/248, 24 November 2003, σελ. 8-9

εντοπισμό ιχών, χαντάκια, κάμερες παρακολούθησης και ηλεκτρικό φράχτη ύψους τριών μέτρων. Το Τείχος υπολογίζεται, ότι έχει 60-100 μέτρα πλάτος. Επίσης, έχει προστεθεί μια ακόμη ζώνη προστασίας, 30-100 μέτρων σε κάθε πλευρά του τοίχου. Αυτό το πολυστρωματικό σύστημα φράχτη «multi-layered fence system», είναι ο προτιμώμενος σχεδιασμός του Ισραηλινού Στρατού (IDF). Η είσοδος στους Παλαιστίνιους είναι απαγορευμένη, και η ζώνη προστασίας των 30-100 μέτρων περιλαμβάνει ηλεκτρικούς φράχτες και περιπολείται από τον στρατό.¹²¹

Με το ξέσπασμα της δεύτερης Ιντιφάντα, η παρουσία των σημείων ελέγχων (checkpoints) έγινε πιο συστηματική. Τα σημεία ελέγχου, επεκτάθηκαν στην πορεία και κατάφεραν να καλύψουν όλες τις κινήσεις των Παλαιστινίων. Για παράδειγμα, δεν είναι επιτρεπτό στα παλαιστινιακά οχήματα, να ταξιδεύουν σε συγκεκριμένες περιοχές, εντός της Δυτικής Όχθης¹²². Αυτοί οι δρόμοι είναι αποκλειστικά για τους Ισραηλινούς, οι Παλαιστίνιοι είναι υποχρεωμένοι να χρησιμοποιούν δευτερεύοντες οδούς.¹²³

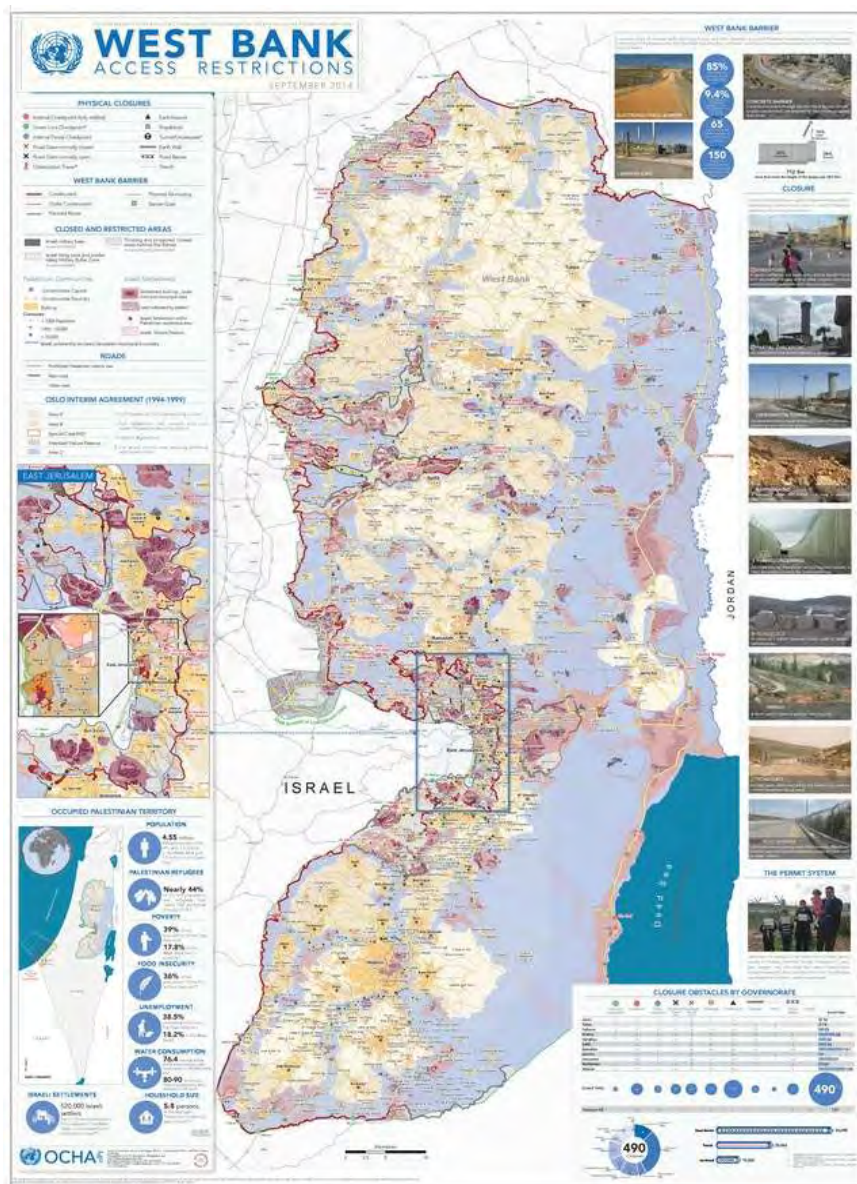
Σε αυτή την περίπτωση, οι πολίτες είναι υποχρεωμένοι, να προσκομίζουν στο στρατιωτικό προσωπικό αποδεικτικά στοιχεία ταυτότητας, άδειες μετακίνησης και να υποβάλλονται σε σωματικό έλεγχο. Στα σημεία ελέγχου, οι άνθρωποι έρχονται αντιμέτωποι καθημερινά με την στρατιωτική αρχή. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες περίθαλψης, εκπαιδευτικά ιδρύματα, εργασία είναι περιορισμένη. Ο περιορισμός των κινήσεων, στις κατεχόμενες περιφέρειες από την ισραηλινή αρχή, θέτουν σε αβεβαιότητα των ζωή των Παλαιστινίων, καθώς είναι δύσκολο να ανταποκριθούν στις καθημερινές ασχολίες και εμποδίζει την ανάπτυξη μιας σταθερής οικονομίας.

¹²¹ Barahona, A. (2013). Bearing Witness- Eighty weeks in Palestine. London: Metete. Σελ. 47

¹²² Ανακτήθηκε από: https://www.btselem.org/freedom_of_movement/forbidden_roads

¹²³ Keshet, Y. (2006). Checkpoint Watch_ Testimonies from Occupied Palestine. London: Zed Books. p 13-14

Χάρτης των Ισραηλινών οικισμών στην Δυτική Όχθη το 2014¹²⁴

¹²⁴ Στον συγκεκριμένο χάρτη είναι εύκολο να εντοπιστούν τα οι περιοχές με έντονη ισραηλινή παρουσία, τα σημεία ελέγχου, έκταση του φράγματος και οι απαγορευμένες περιοχές.

Ανακτήθηκε από:

https://en.wikipedia.org/wiki/Population_statistics_for_Israeli_settlements_in_the_West_Bank

Κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 1990, το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Εβραϊκής Διασποράς, που κατοικούσε στην πρώην Σοβιετική Ένωση, άλλαξε τους τόπους διαμονής. Ενώ παράλληλα, η πλειοψηφία μετανάστευσε στο Ισραήλ, οι υπόλοιποι χωρίστηκαν κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και στη Γερμανία.

Στην πραγματικότητα, αυτή ήταν η συνέχεια της μεγάλης μετανάστευσης που είχε ξεκινήσει την δεκαετία του 1970 και σταμάτησε προσωρινά την δεκαετία του 1980. Βέβαια, η μετανάστευση του 1990, ήταν σαφώς μεγαλύτερη από αυτή του 1970. Η μετανάστευση, μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, είχε ως αποτέλεσμα την δημογραφική μεταβολή.

Μεταξύ του 1968 και 1973, σχεδόν όλοι οι Σοβιετικοί Εβραίοι μετανάστες εγκαταστάθηκαν στο Ισραήλ.¹²⁵ Επιπρόσθετα, την περίοδο 1975-1976, σχετικά μεγάλο ποσοστό Εβραίων μεταναστών επέλεξαν την εγκατάστασή τους στις Η.Π.Α. Ενώ, η Ισραηλινή κυβέρνηση επιθυμούσε, να εισέλθουν όλοι οι Εβραίοι μετανάστες στο Ισραήλ, πολλοί Αμερικανοί Εβραίοι υποστήριζαν την «ελευθερία επιλογής», το δικαίωμα δηλαδή Σοβιετικών Εβραίων μεταναστών να διαλέξουν τον τόπο εγκατάστασης.

Το 1968, η Σοβιετική κυβέρνηση επέτρεψε ένα μικρό αριθμό Εβραίων να μεταναστεύσουν στο Ισραήλ, με στόχο την οικογενειακή επανένωση. Δεν υπήρχαν άμεσες αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ των δύο χωρών. Η ΕΣΣΔ τότε, άρχισε να εκδίδει βίζα εξόδου και μέχρι τα τέλη του 1960 και 1970, περίπου 163.000 Σοβιετικοί Εβραίοι κατευθύνθηκαν στο Ισραηλινό Κράτος. Την χρονιά του 1969 και 1973, τα ποσοστά ήταν αρκετά υψηλά. Οι περισσότεροι Σοβιετικοί πρόσφυγες που

¹²⁵ Lazin, Fred. Refugee Resettlement and 'Freedom of Choice': The Case of Soviet Jewry. Center for Immigration Studies. July 2005. Ανακτήθηκε από: <https://cis.org/Report/Refugee-Resettlement-and-Freedom-Choice-Case-Soviet-Jewry>

μετανάστευσαν στον Ισραήλ, κατέχοντας ισχυρές εβραϊκές ταυτότητες, προέρχονταν κυρίως από Βαλτικά κράτη, τη Μολδαβία και την Γεωργία.¹²⁶

Με τον Mikhail Gorbachev να βρίσκεται στην εξουσία, το 1989 επέτρεψε την ελεύθερη μετανάστευση των Σοβιετικών Εβραίων, πάνω από 90% των μεταναστών προτίμησε να κατευθυνθεί στην Αμερική. Οι Αμερικανοί Εβραίοι ηγέτες, υποστήριξαν στην κυβέρνησή τους, να περιορίσουν την μετανάστευση των Σοβιετικών Εβραίων ως πολιτικούς μετανάστες.

Πάνω από ένα εκατομμύριο Ρώσοι Εβραίοι είχαν μεταναστεύσει στο Ισραήλ. Ακόμη, τα τελευταία χρόνια υπολογίζεται, πέντε με έξι χιλιάδες Ρώσους μετανάστες το χρόνο, στρέφονται στο Ισραήλ¹²⁷. Η μετανάστευση του 1989, έπαιξε καθοριστικό ρόλο για την μοίρα των Εβραίων της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Λαμβάνοντας υπόψη, εκτιμώμενα χαρακτηριστικά, μεταξύ του 1989 και του 2006, σχεδόν 1.6 εκατομμύριο πρώην Σοβιετικοί Εβραίοι και συγγενείς τους, μετανάστευσαν εκτός της πρώην ΕΣΣΔ. Κατά προσέγγιση, 61% κατευθύνθηκε στο Ισραήλ.

Με την κατάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, το 1990-1991, περίπου 400.000 Σοβιετικοί Εβραίοι, απομακρύνθηκαν από την ΕΣΣΔ, υπολογίζεται ότι 333.000 (δηλαδή 83%), κατευθύνθηκαν στο Ισραήλ¹²⁸. Η πλειονότητα των Εβραίων μεταναστών, ήταν κυρίως Ασκεναζί, καθώς και ένα σημαντικό μέρος, ήταν Μιζραχί (κυρίως Γεωργιανοί Εβραίοι). Κάθε μια από αυτές τις ομάδες, προσέφερε την δική της κουλτούρα στο Ισραηλινό κράτος και συνέβαλλε αποτελεσματικά στην οικονομία.

Η άφιξη Σοβιετικών Εβραίων την περίοδο του 1970 και των μετά-Σοβιετικών του 1990, στο Ισραήλ, ήταν τα ρεύματα που συνέβαλλαν στην γρήγορη αύξηση του εβραϊκού πληθυσμού, ακόμη και σήμερα.

¹²⁶ Tolts, Mark. Post-Soviet Aliyah and Jewish Demographic Transformation. 15th World Congress of Jewish Studies, Jerusalem. August 2-6, 2009.

¹²⁷ Levy, Tracy. (10 September 2009). "After 20 years, why has Russian immigration to Israel stagnated? Haaretz. Retrieved September 2019.

¹²⁸ Tolts, Mark. Post-Soviet Aliyah and Jewish Demographic Transformation. 15th World Congress of Jewish Studies, Jerusalem. August 2-6, 2009.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αναλύοντας το Μεσανατολικό ζήτημα, δόθηκε έμφαση στην αραβοϊσραηλινή διαμάχη και την κατάσταση στις κατεχόμενες περιοχές. Πρόκειται λοιπόν, για ένα πολύπλοκο θέμα. Δύο λαοί ζουν στην ίδια περιοχή, όπου η συνύπαρξη μεταξύ τους, είναι εχθρική. Άραβες και Ισραηλινοί έχουν μάθει πλέον, να ζουν με την βία, τον φόβο και την καταστολή.

Δυστυχώς, οι συγκρούσεις ανάμεσά τους απαρτίζονται από πολιτικές, εθνικές και θρησκευτικές διεκδικήσεις. Το Ισραηλινό κράτος, έχει εφαρμόσει σκληρές πολιτικές, καταπατώντας το Διεθνές δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η περιοχή της Δυτικής Όχθης και η Λωρίδα της Γάζας, έχουν μετατραπεί σε μια μεγάλη φυλακή, με το Τείχος να διαχωρίζει τις ζωές των ανθρώπων και τα σημεία ελέγχου να περιορίζουν την κίνηση των Παλαιστινίων.

Οι νομοθεσίες του Ισραήλ στοχεύουν στην διατήρηση και την ανάπτυξη ενός Εβραϊκού κράτους, στο οποίο, οι πολίτες του οφείλουν να το υπηρετούν με πίστη και αφοσίωση. Η σφαγή του Deir Yassin το 1948, οι απάνθρωπες φυλακίσεις, οι σκληροί νόμοι, το δημογραφικό πρόβλημα, οι κατεδαφίσεις οικιών, οι απελάσεις, δεν παραπέμπουν σε ένα σύγχρονο δημοκρατικό κράτος.

Το Ισραηλινό Κράτος είναι υποχρεωμένο, από το Διεθνές δίκαιο, να προστατεύει τους πληθυσμούς των κατεχόμενων περιφερειών. Από ότι φαίνεται, το Ισραήλ δεν το έχει σεβαστεί. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι, μη κυβερνητικές ομάδες και ακτιβιστές προσπαθούν να διαφυλάξουν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Συνοψίζοντας, με βάση τα παραπάνω, καταλήγουμε στο συμπέρασμα, ότι με τόσες απαγορεύσεις και περιορισμούς, η ζωή των Παλαιστινίων βρίσκεται στην αβεβαιότητα και στο κίνδυνο.

Βιβλιογραφία

- Abodw, T. (2000). The Moroccan Quarter: A History of the Present. The Institute for Palestine Studies. (7), 6-16
- Auerbach, Y. & Ben- Yehunda, H. (1991). Attitudes to an existence Conflict. Allon and Peres on the Palestinian Issue, 1967-1987. Journal of Conflict Resolutions.
- B' Tselem. Neither Law nor Justice Extrajudicial Punishment. Abduction. Unlawful Arrest and Torture of Palestinian Residents of the West Bank by the Palestinian Preventive Security Service. (August 1995).
- Barahona, A. (2013). Bearing Witness_ Eighty Weeks in Palestine. London: Metete p.47
- Benvenisti, E. (2004). The International Law of Occupation. United Kingdom: Princepton University Press.
- Bligh, A. (2013). The Israeli Establishment and the Israeli Arabs during the First Intifada. Israeli Affairs. 19 (1). P 99. DOI: 10.1080/13537121.2013.748289
- Bregman, A. & El- Tahri, J. (1999). The Fifty Years War: Israel and the Arabs. New York: TV Books.
- Bregman, A. (2000). Israel's War, 1947-1993. New York: Routledge.
- Bregman, A. (2015). Cursed Victory: A history of Israel and the Occupied Territories. London: Pegasus Books.
- Caplan, N. (1978). Palestine Jewry and the Arab Question 1917-1925. London: Frank Cass.
- Cohen, R. (edit) (1995). The Cambridge Survey of World Migration. Great Britain: University Press.

- Cohen, M. (2014). *Britain's Moment in Palestine. Retrospectives and perspectives.* London: Routledge.
- Chomsky, N. (1999). *Fateful Triangle: The United States, Israel and the Palestinians.* London: Pluto Press.
- Connor, M. (2005). *The invention of Terra Nullius.* Sydney: Macley Press
- Gardam, J. (2011). *Necessity, proportionality and the use of Force by the States.* United States of America: Cambridge University Press.
- Gazit, S. (2003). *Trapped Fools: Thirty Years of Israeli policy in the Territories.* London: Frank Cass Publishers.
- Keshet, Y. (2006). *Checkpoint Watch_ Testimonies for Occupied Palestine.* London: Zed Books.
- Major General Jit Rinkhye, I. (1980). *The Sinai Blunder: Withdrawal of United Nations Emergency Force leading to the Six Day War of June 1967.* Great Britain: Frank Cass.
- Morris, B. (2008). *1948. A History of first Arab – Israeli War.* Yale University Press.
- Mosely Lesch, A. (Autumn 1977). *Israeli Settlements in the Occupied Territories 1967-1977.* *Journal of Palestine Studies*, 7 (1), 26. DOI:10.2307/2536527
- Oren, M. (2002). *Six Days of War: June 1967 and the Making of the Modern Middle East.* New York: Oxford University Press.
- Pappe, I. (2006). *A History of Modern Palestine. One Land, Two Peoples.* United Kingdom: Cambridge University Press.
- Pappe, I. (edit) (2015). *Israel and the South Africa. The Many Faces of Apartheid.* London: Zed Books.
- Playfair, E. (edit). (1992). *International Law and the Administration of Occupied Territories. Two decades of Israeli Occupation of the West Bank and Gaza Strip.* Oxford University Press.
- Quandt, N. (2005). *Peace Process: American Diplomacy and the Arab-Israeli conflict since 1967 (third edition).* USA: University of California Press.

Rosenzweig, R. (1989). The Economic consequences of Zionism. Netherlands: E.J.Brill.

Schneer, J. (2010). The Balfour Declaration. The Origins of the Arab-Israeli conflict. New York: Random House.

Segev, T. (2007). 1967: Israel, the War and the year that transformed the Middle East. (J. Cohen, translation). New York: Metropolitan Books Henry Holt and Company.

Shlaim, A. (2001). The Iron Wall. Israel and the Arab World. London: Allen Lane.

Shillony, B. (1992). Jews and the Japanese. The Successful Outsiders. Japan: Tuttle Publishing.

Smith, C. (1996). Palestine and the Arab-Israeli conflict. New York: St Martin's Press.

Tafakii, K. (2016). Settlements and the Ethnic Cleansing in the Jordan Valley. Palestine-Israel Journal of politics, economic and culture. 21, (3).

Χατζηβασιλείου, Ε. (2017). Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Χατζηκωνσταντίνου, Κ. Αποστολίδης, Χ & Σαρηγιάννης, Μ. (2014). Θεμελιώδεις Έννοιες στο Διεθνές Δημόσιο Δίκαιο. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σακκούλα Α.Ε.

Δικτυογραφία

- Rifkin, L. (2010, June 5). Adult Children of the Dream. The Jerusalem Post. Ανακτήθηκε από: <https://www.jpost.com/Jerusalem-Report/Adult-Children-of-the-Dream>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Aliyah#cite_note-19
- <http://makomisrael.org/wp-content/uploads/2013/04/Ahad-Haam-Jewish-State-and-Jewish-Problem.pdf>
- https://avalon.law.yale.edu/20th_century/palmanda.asp
- https://en.wikipedia.org/wiki/Jewish_insurgency_in_Mandatory_Palestine
- https://avalon.law.yale.edu/20th_century/arableag.asp

- https://en.wikipedia.org/wiki/Six-Day_War#Jews_in_Arab_countries
- <http://www.acpr.org.il/publications/books/43-Zero-oslo-accord.pdf>
- <http://www.acpr.org.il/publications/books/44-Zero-isr-pal-interim-agreement.pdf>
- https://en.wikipedia.org/wiki/West_Bank_Areas_in_the_Oslo_II_Accord
- https://www.btselem.org/publications/summaries/199905_oslo_before_and_after
- https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/IL%20PS_950928_InterimAgreementWestBankGazaStrip%28OsloII%29.pdf
- <https://ihl-databases.icrc.org/ihl/INTRO/195?OpenDocument>
- <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/publications/icrc-002-0173.pdf>
- [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EXPO_STU\(2015\)534995](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EXPO_STU(2015)534995)
- https://en.wikipedia.org/wiki/Annexation_of_Goa
- <http://internationallawu.blogspot.com/>
- <https://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/9216F6A5267BA65C052566190057021E>
- <https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/DC39D8D9B0DADCF6852560DE006B70B5>
- <https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/963FFF28004A1C1E852560DD006C75BF>
- : <http://unscr.com/en/resolutions/446>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Moroccan_Quarter#cite_note-FOOTNOTEHiltermann199555-2
- https://www.btselem.org/demonstrations/military_order_101
- <https://www.btselem.org/water>
- <https://web.archive.org/web/20170316054753/https://www.unescwa.org/sites/www.unescwa.org/files/publications/files/israeli-practices-palestinian-people-apartheid-occupation-english.pdf>
- <https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/761C1063530766A7052566A2005B74D1>
- https://www.btselem.org/freedom_of_movement/forbidden_roads

